

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

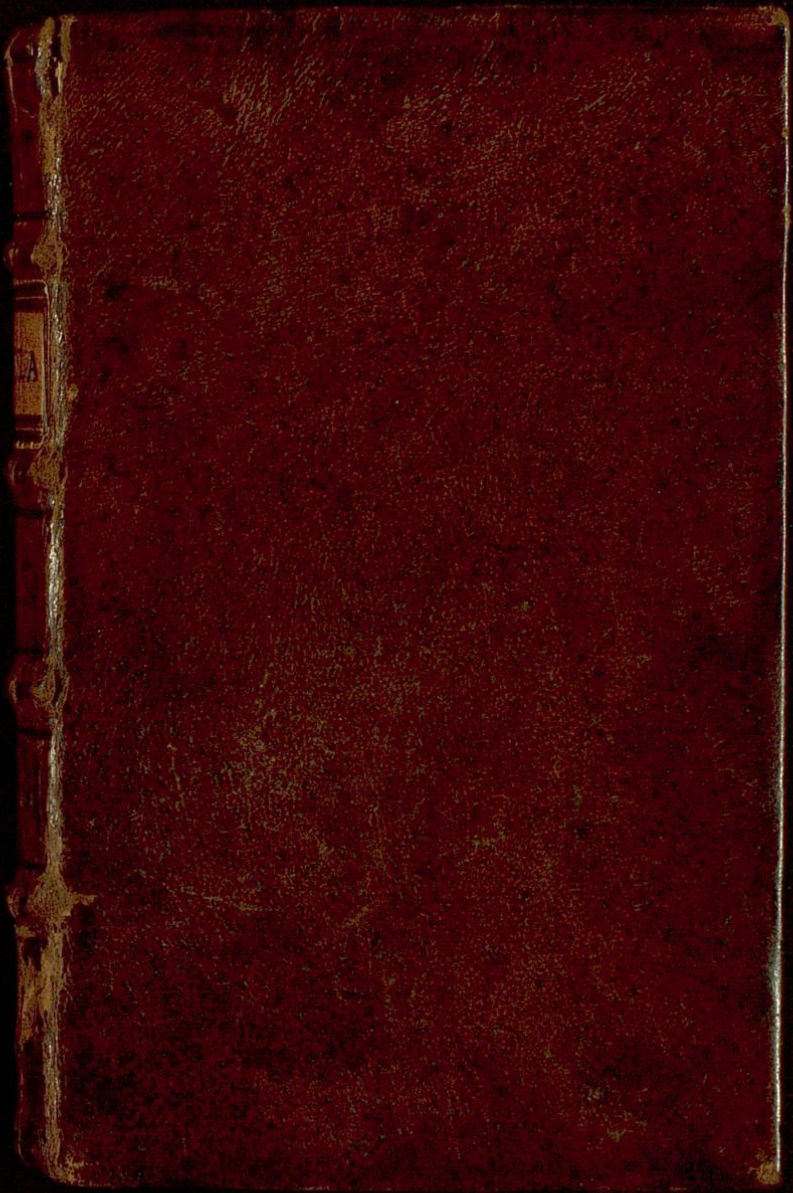
Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ortus et progressus aedium religiosarum Viennensium

Thonhauser, Gottlieb

Viennae, 1727

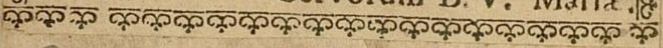
[urn:nbn:de:bsz:31-91403](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-91403)

1951

P. F. *Dominici* *Mra* Ordinis
Servorum B. V. Mariae

1951

77A 17220 BM

1951

119/39

ORTUS,
ET
PROGRESSUS
ÆDIUM
RELIGIOSARUM
VIENNENSIIUM
HONORIBUS

*Perillustrium, Reverendorum,
Prænobilium, &c.*

DOMINORUM, DOMINORUM
Cum

IN ANTIQUISSIMA, AC CELEBERRIMA
UNIVERSITATE VIENNENSI
PROMOTORE

R. P. THEOPHILO THONHAUSER,
è Societate Jesu, A.A. L.L. & Philos. Do-
ctore, ejusdemque Professore Emerito, Se-
niore Consistoriali

Supremâ A.A. LL. & Phil. Laureâ insignirentur,

A
RHETORIBUS
VIENNENSIBUS
DICATUS

Annò M. D. CC. XXVII. decimâ die Julii.

Viennæ, Typis Wolffgangi Schwendimann, Univerf. Typogr.

Handwritten text in a vertical column on the left edge of the page, possibly a library or archival stamp.

ak

79.A 17270.RH

2v

Perillustres, Prænobiles,
Reverendi
DOMINI, DOMINI
NEO-DOCTORES.

Dum Suprema Vobis Philosophiæ
Laurea defertur, & nos pro
instituto munus nostrum defe-
rimus; aliud longè, ac medita-
bamur: Ortum, progressumque Aedium
Religiosarum Viennensium honori Vestro
inscribere paravimus, munus, nostrò certè
judiciò, à rei materie placiturum. Quod si
profanæ nonnunquam urbis ædes, descriptæ
penitus, placere poterant adeò, cur sacra
displiceant, à quibus decus longè amplissi-
mum urbi accedit? Verùm creduli nimium
porrigenda nobis ultrò documenta speravi-
mus, quæ ne precibus quidem poterant im-
petrari. Mancum exinde magna ex parte
opusculum nostrum est, prolixius alibi, ali-
bi brevissimum. Non nostrò id quidem vi-
ziò, sed eorum parsimoniâ, qui ignorari res
suas, ac sciri maluere. Non partium studiò
agi nos credite; sed, strictiori dum usi sumus
& ala-

101

calamô, quod scriberemus, defuisse. Ordinem desideratis? neque à locorum dignitate, aut annorum numero eum petere poteramus, dum non nisi recentissimè documenta quæpiam obtigerunt, reliquis industriâ qualicumque nostrâ jam typoparatis. Ceterum, si non benevolô, saltem non indignante nos oculô arbitramur respiciendos. Videbitis exiguo hoc in munere, si præterea mentem superiora in tempora reflectatis, quæ aliquando, quàmque terra Viennæ facies, præcipuè cum fureret hæresis; sanctiorem verò, quam etiamnum præsefert, Religiosorum potissimum Catuum operâ inductam; quæ hodie dum pietatis servandæ, favendæ, ampliandæq; præsidia inde suppeditentur; quæ commoda deinceps speranda sint, intelligetis. Ridebitis calumniantium errorem, qui nempe ignorent, quibus debeant plurimum. Vobis vel ideò deferri oportuit, quos Philosophia rectè sapere docuit, laureâq; reddidit dignissimos; quam pro nostro in vos studio obtentam hodie gratulamur

Honoribus vestris

Additissimi
Rethores Viennenses!

M
lau
fect
per
Asia
tô f
quo
ner
teris
Ben
lau
laris
his
ctan
steri
bus
died
dota

Monasterium B. V. Mariæ vul- gò ad Scotos.

Henicus secundo-genitus S. Leo-
poldi Marchionis Austriæ, pri-
mus Austriacorum Dux fortitu-
dini bellicæ, à qua leo dice-
batur, insignis etiam pietatis
laudem adjecit. Dum bellò feliciter con-
fectò, Theodorâ Emanuelis Græcorum Im-
peratoris filiâ in conjugem ductâ victor ex
Asia in Austriam rediisset, Annò 1144. vo-
tò se obstrinxit Monasterium exstruendi, in
quo devoti DEO servi laudes divinas occi-
nerent perpetuò. Placuit Henrico præ ce-
teris Scotos, Hibernósque Divi Patriarchæ
Benedicti Monachos deligere, utpote quos
laudabilis morum simplicitas, pietas singu-
laris, vitæque sanctimonia commendârat:
his igitur tum exulibus, tum in terram san-
ctam peregrinis in hospitium, sibi verò, po-
sterisque è Serenissima Familia decedenti-
bus monumentum, Asceterium, quod ho-
diedum ad Scotos appellamus, fundavit,
dotavitque toto eo locorum ambitu, qui

A

à prædio seu curia Ducali (locum hunc modo Domus Professorum S. J. occupat) intra fossam oppidalem, ut litteræ foundationis innuunt, Danubium, rivulum Als, ad S. Joannis usque in Alspach, & pagum Alscanditur, Parochiali administratione curando; litteris solemnibus in rem eam Anno 1158. confectis. Non nisi Sedi Apostolicæ Asceterium subiectum voluit delecto primum in Abbatem Reverendissimo D. Sanctino. Perfecto jam opere, piæque Fundatoris voluntate, Adriani IV. Pontificis Maximi, Friderici Barbarossæ Romanorum Imperatoris auctoritate firmata, Bohemico è bello redux Henricus pientissimè in Domino obiit Anno 1177. qui unà cum Theodora Sereniss. conjuge, filiis duobus Leopoldo, & Henrico, Agnete Filia in Templi veteris medio sepultus honorificè æternam liberalitatis suæ, pietatisque memoriam reliquit. Annua obitûs memoria 13. Januarii etiamnum solemnè apparatu recolitur, panem ac vinum in pauperes confluentes Monasterio liberaliter erogante. Dedicata Ecclesia, ità jubente Fundatore, honoribus B. cælorum Regina, Virginique DEIparæ, Divi dei Gregorii Magni Regulæ Benedictorum, ac hujus præcipuis Conventûs Patroni sub Annum 1200. à Wolff.

W
ind
Cæ
ben
Ab
serv
vis
Nic
rum
nast
cûm
dem
laus
leb.
Ger
ac c
nob
penè
rato
ter a
rede
1434
1580
Orat
flagit
Rom
naste
ludq
pisco

32

Wolffgero Episcopo Pataviensi. Atque ab-
 inde Monachi Benedictini è Scotia oriundi
 Cænobium isthoc coluere, dum annis la-
 bentibus Annò nempe 1418. Thomas II.
 Abbas XXVI. nullo sibi regrediendi jure
 servato suis cum Scotis abscessit; & quam-
 vis regredi cuperent, negatum id tamen à
 Nicolao V. Rom. Pont. Trienniò à Scoto-
 rum abscessu incolis Benedictinis caruit Mo-
 nasterium, Divina interea obeuntibus, lo-
 cùmque habitantibus P.P. Minoritis; duna-
 demum Annò 1421. Reverendiss. D. Nico-
 laus à Respitz Professor Sublacensis, ac Ce-
 leb. Monasterii Mellicensis hospes primus è
 Germanis Abbas nominaretur, qui industriâ,
 ac curâ singulari primævam formam Cæ-
 nobio restituit, oppignorata redemit, ædes
 penè collapsas reparavit, unde non restau-
 rator modò solertissimus, sed Fundator al-
 ter audivit. Nondum Scotis desiderium
 redendi adeò exciderat, ut non Annò
 1434. in Consil. Basileens. iterùmque Annò
 1580. per Lesleum Mariæ Scotiæ Reginæ
 Oratorem à Rudolpho II. eam potestatem
 flagitarent; Postulante nempe Friderico IV.
 Rom. Imp. Nicolaus Pontifex Maximus Mo-
 nasterium omni Scotorum jure exemit, il-
 lúdque Annò 1434. Passaviensi primùm E-
 piscopo, Annò dein 1480. inchoante hu-
 jate

jate Episcopatu, Viennensi Episcopo sub-
 jecit. Eo ex tempore in hanc usque æta-
 tem tranquilla Germani possessione Mona-
 sterii fruebantur, temporum tamen injurias
 multiplices, easque maximas identidem
 perpeffi. Damna ingentia Annò 1480.
 flammaram inclementia: Annò 1529. Tur-
 cis urbem obsidentibus militum petulantia
 intulit; qui cum Cænobium incoluissent,
 fædè rapinis incubuère; quòdque malo-
 rum caput, codices quàmplurimi manu-
 scripti, iique pervetusti, cum ceteris an-
 tiquitatis venerandæ monumentis è Biblio-
 theca direpti sunt. Non absimilem cala-
 mitatem Monasterio Annus 1683. attulit,
 Turcis item Viennam obsidentibus: Sub-
 jecti ignes occulti (nescio cujusnam scele-
 re) ad eò ædes corripuère, ut in cineres
 penè totæ redigerentur; è quibus tamen
 vindicatæ feliciter à Reverendissimo D. Se-
 bastiano Faber in vicem Reverendiss. D. Jo-
 annis Schmidisberger, tam atroci Mona-
 sterii calamitate morbo, ac morte mox
 etiam prostrati, suffecto. Singulari dignus
 memoria Sebastianus, qui non ædibus mo-
 dò splendorem, sed & severiorum scien-
 tiarum usum, laudémque suis conciliabat;
 sacræ item exedræ Divini Verbi præco-
 nes suo è Conventu præfecit; adjunctâ
 Sco-

Sc
 pag
 cas
 bat
 sec
 do
 gu
 vit
 aff
 mi
 hib
 gn
 tar
 co
 fra
 mu
 ze
 pe
 pra
 de
 De
 tus
 de
 te
 rin
 me
 tar
 ge
 ali

Handwritten marginal note in a vertical column on the left edge of the page.

Scotensi Felckensis in Hungaria Abbatia ; pagus denique Praetenlee cum Templo, & castro adjecto è fundamentis erectus. Sebastianum I. Sebastianus alter Annò 1703. secutus ; Pius Abbas ab August. Leopoldo I. dictus , à suis ob mansuetudinem singularem ut Pater amantissimus dilectus ; per vitam omnem , quam inter D. Benedicti asecclas exegit, fratrum omninò læsisse neminem rarò encomiò vir mansuetissimus perhibetur. Præmaturâ morte direptus magnum sui desiderium reliquit Annò 1705. tam spectatæ virtutis ex asse hæres Annò eodem, mense Majo, auspiciò suorum suffragiis delectus in Abbatem Reverendissimus, Perillustr. ac Amplif. D. Carolus Fezer ; Parochus is quondam in Domo pauperum , à concionibus dein , & secretis, præclarâ utrobique cum virtutis , ac prudentiæ laude versatus ; ipso ascendenti Domini festo mitrâ , pedoque est decoratus. Abstinere laudibus viri nos jubet modestia , neque indiget alienis, sua à virtute, laudumque meritis commendatus uberimè ; posteris magis integrum id erit à metu lædendæ modestiæ remotis. Neque tamen prætereunda , quæ luce publica gerebantur. Relictum sibi Monasterium ære alieno grave maximoperè liberavit felicissi-

mè; litteris incrementum, ornamenta Ecclesiae à pretio, nitoréque spectata comparavit. Quódque ampliùs mireris, nihil temporum injuriæ oberant, quin Monachorum numerum augetet adeò, nullo ut' ante tempore tot incolis religiosis floruerit Monasterium. Amplissimum meritorum testimonium tulit, dum Incltyti Status Austriae Infer. Provinciae eum Deputatum, Oeconomum dein perpetuum delegere; August. ipse, ac Inviç. Imp. Carolus VI. cruce pretiosâ, August. verò Imper. Elisabetha annulò gemmis ornatò, Cæsareâ munificentia, donassent. Unum id expetendum, ut ad ampliùs Celeb. Monasterii decus, & incrementum longævam Superi indulgeant incolumitatem. Gubernârunt Cænobium hæctenus Reverendissimi Abbates omnino sex, & quinquaginta, è quibus, cæterisque quàm plurimi insigni claruere virtute, doctrinâ, dignitatum Ecclesiasticarum fulgore. Accensendi Nicolao Respitz Abbati XXVII. primo Monasterii instauratori: Reverendissimi D.D. Benedictus Chelydonicus Orator, Theologus egregius, Maximiliani Rom. Imp. Poëta, & Historicus, Abbas XLI, Martinus plurimum per Austriam, Salisb. Styr. Monasteriorum Visitator, Annò 1452. Joannes V. sacrarum paginarum in Academia Viennensi Professor, Cænobio præ-

fectus Annô 1467. Donaldus Archi-Gym-
 nasii Viennensis Annô 1383. à Scholarum
 origine Rector VII. Abbas XXI. Georgius
 Mörth Cæsareus belli Commissarius Abbas
 L. R. D. Heisler magnæ sanctimoniam famâ
 clarus; Reverendissimi, Illustrissimi D. D.
 Augustinus Pittrich, Episcopus Germanicen-
 sis, Suffr. Vien. & Neostad. Abbas XLVII.
 Joannes Walterfinger, Suffr. Vien. Abbas
 XLVIII. Joannes Schmidberger, Episcop.
 Helenop. Suffrag. Vien. Abbas LIII. Cete-
 rum uti tum Conventus Scotensis, cum Ec-
 clesia, Beatissimæ Virginis honoribus est di-
 catus, ita in ea colenda est studiosissimus;
 ac præcipuè pervetustam quampiam, pro-
 digiosamque DEI paræ imaginem singulari
 religione venerantur; hæc Annô 1645. so-
 lemni supplicatione, comitante August. Im-
 per. Ferdinando III. ad D. Stephanum trans-
 ferebatur, cum Viennæ teterrima quæque
 Sueci minarentur; octiduô venerationi pu-
 blicæ exposita erat imago, quod inter adeo
 fracti Suecorum animi, ut urbibus, oppi-
 disque desertis suas se in sedes reciperet
 hostis infestissimus. Sodalitates præterea
 binæ sub D. Virginis patrocinio, Immacu-
 latæ una, Dolorosæ altera magno Soda-
 lium numero institutæ; D. item Sebastiani;
 S. Patriarchæ demum Benedicti saluberrimis

legibus condita, quibus obstringuntur So-
dales hominis novissima, Dominique pati-
entis agonem contemplari crebrius, ut ritè
mori addicerent, dum pro sua curandæ
salutis alienæ sollicitudine solertissimi D. Be-
nedicti filii ad vitam erudiunt ritè exigen-
dam.

Asceterium Sanctimonialium ad S. Laurentium.

Asceterium templumque D. Laurentii
honoribus dicatum Duces Austriaci
Otto primus, mirabilis, cum germano Fri-
derico, condiderunt, in eoque DEO dica-
tas Virgines collocarunt Anno 1337. incer-
tum cujusnam instituti; firmavit piorum
Fratrum voluntatem suâ Dux item Austriæ
Rudolphus auctoritate Annò 1350. Ne-
scio, quo fato deficientibus incolis, earum
in vicem successere Canonissæ D. Augu-
stini Regulam secutæ; coluere eæ antea
cænobium Urbi vicinum propè sylvam mo-
do *Pratter* dictam pauperis ferè census; vix
ampliores ad D. Laurentium deprehendere,
dum nova tandem bonorum accessione au-
gerentur. Solymano Annò 1529. Vien-
nam obsidente eversa ceteris cum suburbiis
duo Virginum sacrarum cænobia ad D. Ni-

colaum unum, alterum ad D. Magdalenam dictum Scotensi portæ vicinum, indicium loci columna facit, cui D. Magdalenæ signum insitit. Fugatæ suis sedibus Magdalenianæ Virgines asylum ad D. Laurentium quæsierunt; receptæ ibidem se, suos unâ annuos proventus addixerunt; mutua mox charitate unum in cænobium utræque coaluere, impetrato dein in rem eam Ferdinandi II. consensu à Joanne Fabro Urbis Episcopo; nequa deinceps id vinculum ratione solveretur, ea tum lege tenebantur, ut quæ Laurentianis antea præerat, præesset omnibus; qua defunctâ plena fieret potestas omni è cætu quampiam deligendi. Auctus Virginum numerus ædes ampliores postulabat; Annô igitur 1630. Polixena nata comes de Muschinger loci antistes cænobium commodius ampliûsque auspiciatur. Gubernante demum Augustina nata comite de Traun piorum beneficiâ, tum Virginum idem vitæ institutum amplexarum donis eam in amplitudinem provecum, ut 52. habitationi commodæ hodieum deserviat. Ne quam obeundæ pietatis occasionem inviderent externis, sua & inter claustra peregrinantur; habent & domi suæ Cellas Marianas, sepulchrum Domini, Laurentianam domum, quæ loca sacra etsi spa-

tiō temporis brevissimō, amplissima tamen pietate obeunt. Occupantur potissimum decantandis DEO laudibus, quibus labores interdum muliebres interponunt, eosque & ab arte elegantes, & fovendæ pietati opportunos; instruendæ præterea sui sexus juventuti, alendæque industriam non vulgarem impendunt, quam nobilissimis quibusvis è familiis conflata cum pietate litterarum notitiam, laborésque sexui foemineo usitatos edocent. Templum quod spectat, cum asceterio novam quoque formam induit, turri dempta quadrato lapide constructa; fornix, aræque pervetustæ recentiore elegantiorémque in speciem redactæ; spectatur in summa præcipuè aræ imago Divi Laurentii Martyrium referens ab artifice pennicillo laudata, illustris pictoris operâ, de Harte dicto, elaborata; Tabernaculum item eleganti è marmore confectum. Inter ceteras Divorum exuvias venerationi publicæ corpus S. Martyris Restitutæ Annō 1646. à Philippo Friderico Viennensium Episcopo Româ reduce allatum, donatūque conventui exponitur. Statuam DEI paræ suo in choro venerantur sellæ insidentis inter flammæ adeò illasam, ut nonnisi pars stellæ exigua, pedis item Jesuli flammæ vestigium exhibeat. Festa
fin-

singulari solemnitate celebrantur: Festum Dedicacionis feriâ tertiâ Paschæ, S. Magdalenaë ob Magdaleniarum Virginum accessionem, D. D. Laurentii, Augustini. Ceterùm asceterium loco salubri auræ pervio situm est, domósque aditas eminens præterfluentem Danubium spectat. Visitatur, dirigiturque à Celsis. Archi-Episcopo Viennensi; à confessionibus sacrisque celebrandis R. R. P. P. Franciscanos habet. Concionatorem Dominicis anni singulis Collegium Academicum Societatis JESU suppeditat; Jejunii verò verni tempore feriâ tertiâ, & quintâ habendis concionibus suo pro arbitrio deligunt quempiam magnâ potissimum populi frequentiam affluente. Ita non suæ modò virtutis provehendæ studiosæ sunt Virgines, sed ut prosint plurimis, quaqua demum ratione enituntur.

**Monasterium S. Hieronymi R.
R. P. P. Minorum S. Francisci
strictioris Observantiæ.**

S. Capistrani operâ Ordo hic primùm Viennæ Sedem sibi stabilem reperit; missus is Annò 1451. à Nicolao Quinto ad Fridericum III. Romanum Imperatorem, ut extruendi Monasterii potestatem impe-
tra-

traret; exceptus ab eodem benevolè Capistranus, senatorum mox etiam animos occupavit. Concessum Monasterium Sororum tertii Ordinis S. Francisci de Poenitentia ad S. Theobaldum extra mœnia positum; Amplum adedè eo in loco surrexit Monasterium, ut ducentos etiam religionum caperet commodè, delecto in Cœnobii Patronum D. Bernardino. Sanctimonialia verò intra urbem recepta sunt servato jure omni, bonorùmque suorum possessione. Tranquilla omnia, feliciterque magno cum animorum emolumento ad annum usque 1529. progrediebantur, dum demùm Imperante Ferdinando I. ingruente Turcarum exercitu ceteris cum suburbiis ipsum etiam D. Bernardini Monasterium funditus everteretur. Servati Religiosi incolæ paternâ Ferdinandi providentiâ; Sacellum D. Ruperti intra urbem cum aditis quibusdam domunculis in vicem datum, dum accommoda magis habitatio exquireretur. Arcto admodùm spatio teste ipso Ferdinando P. P. fervor constringi non poterat; quo persuasus Augustus Imperator Annò 1545. ad ampliandum DEI cultum locum etiam ampliorem, opportuniorinque obeundis Divinis laudibus, charitatisque obsequiis, ad D. nempe Nicolaum

laum designavit. Aucta verò indies religioſa familia, & is locus anguſtus eſſe cæperat; de ampliore clementiſſimè proſpexit Sereniſſimus Archidux Erneſtus Annò 1589. Deſtitutum incolis Monafterium D. Hieronymi à Conrado Halzer conſule Vienneniſi olim Monialibus S. Magdalenaë erectum; huc igitur Erneſti benevolentia, Senatu loci fundatore aſſentiente, translati ſunt. Primi incoluère Adm. R. P. Valentinus Fricius Provinciaë Præſes, R. P. Michaël Mayr vices Guardiani gerens, Dominicus Huſs Concionator cum ſeptendecim diverſi Ordinis Sociis. Temporum injuriâ, flammis, vetuſtate ipſa affectum peſſimè Monafterium collapsurum erat haud dubiè, niſi beneficos nactus Vienneniſes R. P. Gabriël Bonaventura Daumius Commiſſ. gen. quorum ſumptibus cõllatis non inſtaurari modò, ſed & ampliari poterat; Templi turrim, Monafterium is eam in formam Annò 1614. rededit, quam hodie dum videmus. Varii erant, quorum id liberalitate perfectum eſt; præ cæteris Anna ex antiquiſſimâ familiâ de Hol L. B. de Meggau; Chriſtophorus Roſwar Campi-Mareſch. opitulabantur. Inſignem quoque pro ſua in Religioſorum cætus benevolentia Auguſt. Ferdinandus II. contulit munificentiam;

ut spatium amplius struendo Monasterio adjungeret, domum Krembergianam comparavit, in platea Weichpurgensi sitam, eamque cum aula Campililiensium Monasterio contigua, annuente Abbate Ignatio, permutavit. Conversa hæc illicò in Monasterii partem, prærogativis tamen omnibus in Krembergianam domum, nunc aulam Campililiensium translatis. Perfectam primùm undequaue Ecclesiam ritu solenni Anno 1611. Celsiss. Princeps S. R. E. Cardinalis Franc. à Dietrichstein consecravat, DEOque T. O. M. ac D. honoribus dicavit. Translata etiam B. V. imago, quæ Annò 1607. veteri in templo fidelium cultui exposita. Tametsi prodigiosa hujus imaginis origo, gratiæque vulgaris libellis pluribus referantur, prima tamen capita etiamnum placuit recensere. A furentibus in Divorum imagines per Bohemiam Hussitis, cum ceteris plurimis flammis absumenda committebatur; verùm redactis in cineres reliquis hæc una inter flammam perstitit illæsa; non mitigatus Hussitarum furor tam insolenti prodigio, altera item ac tertia etiam vice flammis dicata, tametsi ferreis perticis inter eas detineretur, nihilum violata ingenti cum fragore resiliit. Cùm ignes nihilum proficerent,

rent, securis admota est, qua in frustra solveretur. Non tulit audaciam DEIpara, exanimis illicò concidit, qui nefas audebat; dementia eos corripuit perpetua, quorum aut imperiò, aut conniventia perpetrata Sacrilegia. Uti pœnam nefarii, ita reverentiæ præmium tulit Ladislaus de Sternberg. Cum adversus Turcam sub Rudolpho II. Annò 1603, in Hungaria pugnaret; fusa duodecim à se hostium millia imaginis hujus, quam secum deportabat, præfidiò prædicabat; verùm ubi relata mox victoria cum auro omni lusu deperdito reverentiam quoque exuit, aurique in locum pignus hoc omni pretio superius, cum solvendo non esset, substituit, pœnam Bohemicis in carceribus, dum viveret, exsolvit; delata Viennam Imago sacra ad D. Hieronymum familiæ custodienda traditur, sub Annum 1607. ibidémque in hanc usque diem gratis impetratis & prodigiis claret; ut conspicua magis Marianis Clientibus redderetur, Anno 1706. summam in aram, tum recens instructam, liberalitate beneficorum, atque operâ Andree Pozzo S. J. est collocata; commune quavis in calamitate perfugium habetur: grassante Annò 1679. lue pestifera solenni supplicatione in forum aula dictum deportabatur,

batur , summâ comprecantium adversùs gratiarum Matrem fiducia ; tantum valuit publica hæc veneratio , ut ea ipsa à die imminueretur morientium numerus non parùm ; in animi grati memoriam Dominicâ quintâ post Pascha solenni item supplicatione quot Annis defertur. Alterum aræ summæ ornamentum à Sanctorum Benigni, & Hilariaë corporibus accedit. Habet non pauca præterea singulari digna memoriâ Ecclesia D. Hieronymi , aram nempe D. Petro de Alcantara dicatam Leopoldi Magni & Margarithæ interventu privilegiò perpetuò Romano à Pontifice decoratam. Pretium aræ Bono Pastori JESU , MARIÆ , & JOSEPHO sacraë vix alia per urbem æquat , prærogativis iisdem cum Ecclesia Romana S. Joannis in Laterano gaudet , cui adscripta est Annò 1670. Reverendissimo Episcopo Garzia , id per Cæsarem Augustum à Romano Pontifice impetrante, condita Anno eodem Sodalitas sub Patrocinio JESU , MARIÆ , & JOSEPHI ; Sodalitas altera Immaculatæ Virginis Archiconfraternitas à Paulo V. renunciata. Utraque ultima mensis cujusvis Dominica ad augendam Sodalium pietatem adhortationi piæ supplicationem adjungit ; remotiora etiam in loca Cellas nempe Marianas

Sty-

Styrorum, Mariam (in der Häudt di-
 Etam) in Hungaria, Hiezing, & Lanzen-
 dorff Annis singulis frequentia & pietate
 singulari procedunt. Secundâ verò men-
 sis Dominicâ tertii Ordinis S. Francisci
 Fratres, Sororésque congregantur, quos
 inter primæ etiam nobilitatis non pauci.
 Confirmata novissimè via Crucis à Benedi-
 cto XIII., cujus stationes tertiâ mensis Do-
 minicâ, verni verò jejunii tempore sextâ
 quavis feriâ, qui obeunt, pietatis suæ
 pretium referunt gratias eas, quas viam
 Christi Sanguine sacratam Jerosolymis ob-
 eundo lucrifacerent. Decus longè maxi-
 mum à Viris de sacro Ordine suo, de ex-
 teris optimè meritis accedit. Vetamur
 recentiora commemorare; illa innuimus,
 quæ sæculis superioribus agebantur. Annò
 1453. Wencéslaus L. B. de Wolffstein
 aulæ, ac mundo omni nuntium remisit,
 Sacrumque D. Francisci institutum ample-
 xus pluribus audendi paria exemplo fuit.
 R. P. Gabriël de Verona ob virtutem spe-
 ctatam agendique dexteritatem Mathiæ
 Regi in delitiis, Hussitarum impugnator
 acerrimus, legationibus quin etiam cum
 laude perfunctus, Episcopus primùm Al-
 banensis, Romam dein evocatus sacrâ pur-
 purâ à Sixto IV. Anno 1478. est ornatus.

B

R. P.

R. P. Medardus van Kirchen Græci, Hebraïque idiomatis apprime gnarus Regi Ferdinando sacris à concionibus non unam à Luthericis palmam retulit; Magnæ Sanctimonix famâ celebris Anno 1533. pientissimè decessit. R. P. Thomas Salisburgensis Provinciæ Austriacæ Præses, strenuus adversus Lutheri asseclas fidei Propugnator, bis hac in arena vulneratus gravissimè ab hæreticis, venenò demùm etiam necatus fuit Annò 1548. R. P. Theobaldus, cum F. Zachæo Laico odiò Christiani nominis à Turcis trucidatus. Obiit Anno 1620. R. P. Tobias Hendschelus Austriæ Provincialis, vir à doctrina celeberrimus, S. S. Theologiæ in Universitate Viennensi Professor; Annò 1624. R. P. Bernardinus Araoldi Commissarius generalis ac August. Imperat. Mathiæ & Annæ à Confessionibus; Carolus Weinperger ex Ephæbo Augusti Ferdinandi II. Franciscanus, ac Concionator Apostolicus, ex eoque Episcopus Nanzianzenus Annò 1628. Nec sæculum ullum sua ab origine Monasterium numerat, quo non virtute, doctrinâ, dignitatibusque Ecclesiasticis conspicuos, vitæ ac sanguinis ad afferendam fidei veritatem prodigos aluisset; Testimonium publicum Annò 1628. ab uni-

universo Senatu Viennensi tulit Ordo Seraphicus, Solerti, sedulâque Charitate fructus uberrimos in heterodoxis potissimum ad Ecclesiæ gremium revocandis R. P. Elzearium Rugl, Provinciale, cæterosque sui instituti zelotes procurâsse. Dum Annô 1679. lues Viennam corripuisset, malo laborantibus operam Monasterium D. Hieronymi prorsus singularem impendit; triginta, & amplius hominum millia extremis morientium præsiidiis muniere Seraphici operarii, parùm quin iis erat, opem omnem operâque tulisse, vitam ipsam RR. PP. Honorius Scharpius, Stanislaus Heluctus cum Fratre Hugone Stingelio impenderent, non nomine modò, sed operosa in procuranda salute aliena charitate Seraphici.

Monasterium R.R. P.P. Minorum Conventualium ad S. Crucem.

L Leopoldus Dux Austriæ cognomentò Gloriosus confecta expeditione satra è Palestina cùm Italiam trantiret, famâ Sanctissimi Ordinis, ac Sanctitatis cumprimis D. Francisci ejusdem conditoris permotus socios quosdam expetit tecum Viennam

abducendos An. 1224. erant ii R. R. P. P. Joannes de Plano, Albertus Pisanus, Martinus de Mediolano, Jacobus de Tarvisio. Monasterium tum quidem cum Ecclesia exigua extra urbem situm Leopoldus attribuit, ampliata verò Viennâ intra mœnia receptum. Mirum quantum exiguâ ferè intervallô famâ, Viennensium benevolentia, idem vitæ institutum expetentium numerò augebatur. De ampliori proinde Ecclesia, ac Monasterio cogitatum. Primum ejus lapidem in S. Crucis venerationem Ottocarus Rex Bohemiæ posuit, eratque cæptum opus ad coronidem perducturus, nisi morte esset præventus. Perfecta structuræ pars maxima Blancæ Philippi III. Regis Galliæ Filiæ Rudolphi III. Archi-Ducis Austriæ conjugis beneficiò, eamque in amplitudinem surrexit, ut unam D. Stephani Basilicam magnitudine, firmitate se haberet superiorem; Ut memoria beneficii extaret perpetua, cor Ottocarus Annò 1278. Blanca se penè integram in Ecclesia S. Crucis sepeliri voluit. Conventum Ecclesiæ parem tribus primis sæculis Viri Religiosi incoluere 150. Temporum injuriis multùm post ea amplitudo est immutata, crebrioribus primùm bellorum tumultibus. Fridrico II. Imperatore Viennam obsidente calamita-

lamitates non leves insolenti à milite Con-
 ventus perpeffus. Sævitur in ædes ipfas
 Annò 1683. à Turcis ; truncata turris Ec-
 clefiæ ; cæteraque rei familiaris difpendia
 cum civibus P.P. communia habuère. Plus
 hærefis Lutheranae lues , quàm bella no-
 cuère ; direpta archivia , fundationum in-
 ftrumenta ; Pars magna Monafterii Prædi-
 canti cuipiam Nauffero habitanda dabatur ;
 ipfo etiam Ecclefiæ ufu , fi D. Catharinae
 Sacellum ac Chorum demas , deftituti par-
 tem reliquam hæreticorum exercitio cogebantur
 permitttere Annò potiffimùm 1569.
 Refpirârunt aliquantùm P.P. fub Annum
 1620. Ferdinandi II. pietate ; pulfi hæreti-
 corum miniftri , reftituta pleno ufui Eccle-
 fia , res familiaris , quanquam non omnis ,
 recepta. Cum Religionis incremento au-
 cta piorum munificentia ; ftipendia , reddi-
 tus addicti ; formam etiam in meliorem
 ædes redactæ ; præcipuè Illuftriffimorum
 Comitum à Dietrichftein , ac Excellent.
 Comitis Rudolphi à Puechaim beneficiò.
 Eò jam res progrefsa , ut numerus etiam
 Religioforum augeri potuerit , qui furente
 hærefi ad quintum ferè delapfus. Has in-
 ter calamitates , rerùmque vices laudem vir-
 tutis integerrimam confervârunt ; neque
 deerant , quos ad primas Ecclefiæ dignita-

tes ea provexit, aut certè fecit digniffimos: Reverendiffimus P. Wolffgangus Pichler, postquam decenniò rexiffet Provinciam, Annò 1469. Hiponenfis Epifcopus eft creatus. Reverendiffimus P. Theodoricus Kramer Provinciam unà & Neoftadienfem Ecclefiam Annò 1505. Epifcopus adminiftravit. Inter recentiorum temporum Viros Illufres fingulari dignus memoriâ R. P. M. Arnoldus Pirckman, Ferdinando II. à confiliis, qui morum comitate, vitæque fanktioniâ Magnatum complures hærefi eripuit; quos inter Princeps Gundakarus à Liechtenstein, Wilhelmus Comes à Starenberg; R. P. M. Henricus Dens, Ferdinando II. item à confiliis, Vice-Protektor Collegii Ferdinandæi Pragæ; R. R. P. P. M. M. Cornelius Ottweiller, Ambrofius Herl, Ambrofius Fornator doctrinæ fingularis laude, fuòsque adminiftrandi dexteritate claruerunt; reftitutò Conventûs nitore, fuus etiam Templo rediit; Aræ Divorum honoribus confecratæ, curata fupellex fakra; & quidquid à furenti hærefi detrimenti cæperat antea, refarcitum uberius; Annò demum 1700. præter ornamenta plurima inftitutum pavementò marmoreò. Ornat cum primis, fideliumque venerationem provocat prodigiofa Chrifti Crucifixi effigies;

ad-

adversò olim Danubiò devec̃ta prope domum, ad agnum aureum dictam, constitit, firma adeò, ut avelli posset à nemine, dum tandem supplicantium ritu Clerus omnis, ac Religiosorum cætus procedentes crucem levassent Delata primùm soleuni apparatu ad D. Stephani Basilicam; postera verò nocte vi cælicâ sublata in Ecclesia S. Crucis eo in loco reperta est, quo hodie dum magnâ accurrentium fiduciâ, pietatêque colitur; insertæ eidem sacræ Reliquiæ, S. Crucis particula, lanceæ, coronæ spinæ, Araonis Virgæ, ut thesauri locò omninò haberi possit. Ornamentum alterum Scala sancta in formam Romanæ magnis sumptibus Excell. D. Margarethæ à Stratman natæ Comitis ab Abendsperg, & Traun extructa conciliat. Sod. litates S. Francisci, S. Antonii de Padua magnò Sodalium numerò, ac solatiò erectæ; S. item Crucis, ad cujus aram pro viventibus, ac vitâ fundis Missæ Sacrificium celebratur indies. Minores præter Sanctorum reliquiâs corpus integrum S. cujusdam Martyris Innocenti habetur. Tragicum quid hiatus muri indicat; septies die eodem S. Eucharistiâ, ceu profanum, quid fumeret, audacissimus quispiam vescebatur; extinctus illicò, aut præfocatus; nocte postera malus dæmon cadaver eruit,

excussisque sacris Hostiis diffracto fornice
 in auras abripuit sacrilegum. Cæterum
 quantis in amoribus hic Ordo Celeberrimus
 semper fuerit Viennensibus arguendum in-
 de relinquimus; quod primis honorum titu-
 lis nobilissimi quique inseruere, aut præ cæ-
 teris ducebant honorificum: Nobiles Fra-
 tres Minorum. Referre esset longissimum
 singulos præcipuis è familiis, qui sepeliendos
 se in S. Crucis Ecclesia voluere. Eos
 solum recensemus, qui supremas orbis di-
 gnitates aliquando sustinere; Cor Otto-
 cari Bohemorum Regis, uti memoratum
 superius; Blanca Archi Dux Rudolphi III.
 Archi Ducis conjux; Elisabetha Romano-
 rum Regina, Friderici Regis consors Annò
 1330. sepulchrò magnificò è marmore por-
 phyretico condita; Serenissimus Albertus E-
 piscopus Ratisbonensis, ex Augusta Au-
 striacorum Domo; Margaritha Marchio.
 Maulaschen Comitatus Tyrolensis hæres
 Annò 1369. Depositum item corpus Sere-
 nissimi Caroli Ducis Lotharingæ Archi-
 Episcopi Trevirensis, Episcopi Osnabrugens-
 is, S. R. I. Electoris, celebratæ ibidem in-
 feriæ, dum Augustis Austriacorum exuviis
 apud R. R. P. P. Capucinos apponeretur.
 Quintum jam sæculum felicibus auspiciis
 emensum est S. Crucis Monasterium, appa-
 ratu

ratu magnifico tum ab arte, tum ingenio, cum universa Austria Minorum Conventualium Provincia annum à fundatione quingentesimum abibant. Ut non tam spectantium plausus, quàm pietatem provocarent, impetratæ à Sanctissimo Benedicto XIII. plenæ peccatorum indulgentiæ. Laudem veterem in annos plurimos esse traducendam non est cur ambigamus.

Asceterium Sanctimonialium ad Portam Cœli dictum.

Gerhardum Passaviensis Ecclesiæ Canonicum, quintumque Viennensium Parochum sui fundatorem memorat asceterium sanctimonialium ad Portam Cœli dictum. Domum is suam Virginibus aliquot (Dominæ reclusæ dicebantur) nullius quidem tum certi instituti, pietatis tamen fovendæ causâ congregatis dedit; Anno 1267. eam in rem consensu Bertholdi Passaviensis Episcopi, Leopoldi, & Friderici Austriacorum impetrato. Ut firmiores Divino in obsequio persisterent Virgines, Divi Augustini regulam eas amplecti voluit, atque à Præmonstratensibus gubernari, quorum & vivendi rationem amplexas credimus. Adjecta Domui Ecclesia; An-

no demum 1331. Dominicâ assumptam Vir-
ginem præcedente sub S. S. Agnetis, & Ca-
tharinæ Patrocinio solemnî ritu dedicata à
Dieterico Dyonisiensis Ecclesiæ Episcopo.
Igne pôst, bellisque injuriis fatilcentem Ec-
clesiam una cum Monasterio Agnes Au-
striaca Alberti I. Archi Ducis, & Elfabe-
thæ filia Andree Hungariæ Regis conjux
novam è fundamentis concitavit, redditi-
búsque auxit, ut secunda loci fundatrix di-
ci mereatur; Hungaris potissimùm à Vir-
ginibus abinde colebatur, quas postmo-
dum Annò 1497. ad Annum 1586. aucto-
ritate Innocentiî Pontificis Max. Ordina-
rii Viennenses gubernârunt Præmonstraten-
sium potestati penitus exemptas. Alterâ
jam vice extinctum sceterium credi pote-
rat; saviente urbe totâ lue pestiferâ ad
unam usque interiêre, quæ ne malo eodem
corriperetur, in Patriam remeavit. Ædes
religiosis incolis destruitas annis pluribus
Ernestus Archi. Dux, Casparus Viennensis
Episcopus respexerunt; utque laudes Di-
vinæ denuo decantarentur, jussa Dorothea
de Buechamb Anno 1586 asceterii ad D.
Jacobum tum Antistes sacras ad Cœli Por-
tam colonias ducere, Divinâque curare. La-
bente Annò 1603 postulante Mathia Archi-
Duce Paulus V. summus Pontifex non Præ-
mon-

monstratensium modò, sed & Jacobinarum potestate eas exemit. Demandata Provincia Francisco Cardinali & Episcopo Olomuncensi, nato de Dietrichstein, cujus dexterritati ea innovatio permittebatur; verùm morbò præpeditus Abbates Austriæ S. Benedicti subrogat, qui pro potestate rem omnem transfigerent, atque adversùs obnitentes tuerentur. Sex non ampliùs è coloniis Jacobinis eam post rerum innovationem Cœli Portam incoluère, primaque præesse jussa pietate, prudentiâque Illustris Barbara Pauhofferin; ut sedulæ antistitis partes expleret, ædes novas moliebatur, dum veteres vitium facerent, intervallò benè longò nemine sarta recta curante. Multas in sumptus excitandis ædibus necessarios Mathias Archi. Dux Annò 1607. convertit, Kleffelius demum Cardinalis, idémque Viennensis Episcopus beneficiâ singulari ad coronidem perduxit Annò 1616. Parentem eo in Cardinali sacræ Virgines venerabantur, qui præterquam, quod rem familiarem ampliavit egregiè, sacros etiam Thesauros adjunxit, costam scilicet D. Agnetis V. M. cum ejusdem capillis, ossa præterea plurium ex societate D. Ursulæ; Crucifixi denique Servatoris imaginem, quo charius aliud non habebat, prodigiis illustrem,

strem, cui vitam ipse suam gravissimò mor-
bò liberatus acceptam retulit. Beneficiò
verò Philippi Friderici de Breüner Episcopi
Viennensis Corpus sancti Valentini, Cine-
nes item S. Bonifacii, caput S. Lucii Mar-
tyris obvenit. Alterum etiam Crucifixi
signum suo in choro repositum venerantur
Virgines; incertum undenam eo loci de-
venerit; vetustissimum certè forma prodit:
pietatem singularem & munificentiam in id
Augustæ Eleonoræ veneratio, prodigio-
rùmque fama conciliavit, quæ sacræ cui-
dam Virgini locutum fuisse prodidit. Ma-
trem familias in signo quodam DEIPARÆ na-
tæ sunt Virgines; repertum id conflagan-
te cænobio medias inter flammæ nihil om-
nino violatum; singulari abinde religione
coli cæptum, atque in Domûs sacello
(quod templum aliquando erat cænobii)
domesticorum venerationi expositum. Ser-
vatas se hoc præsidio gratulantur Virgines
pestifera à lue tota urbe Annò 1679. graf-
sante, à qua innoxia evasere omnino om-
nes. In animi grati memoriam Anna Jaco-
bina nata Comes de Questenberg loci an-
tistes potestatem impetravit à Francisco Ar-
chi - Episcopo Theffalonicensi, tum Nuntio
Apostolico, octiduo annis singulis mayo-
rem in Ecclesiam imaginem transferendi,
exte-

exterorum etiam pietate colendam; decretum octiduum assumptionem B. V. præcedens; confluentium omni ex ordine frequentia, suspensa de tholo anathemata testantur uberrimè beneficia à clientibus Marianis plurima esse impetrata. Habent & alia pietatis fomenta domi suæ sacræ Virgines collecta, quæ per urbem sparsim reperiuntur, nascentis morientisque servatoris monumenta, specum Bethlehemiticam nempe, uti & sepulchrum Domini Questenbergianæ item industriâ constructum ad rerum prorsus naturam; Breüneriana verò Montem Oliveti, scalam sacram ab infertis Sanctorum reliquiis, indulgentisque celebratam. Quibus munitum præfidiis asceterium, insigni pietate præprimis incolarum, perstiturum incolume deinceps haud vanè auguramur, precamurque.

Monasterium R.R.P.P. Eremitarum Discalceatorum, Ordinis S. P. Augustini

Sinistra belli alea Friderico Pulchro Romanorum Regi construendi Monasterii hujus occasionem præbuit; victus is, captusque à Ludovico Bavaro voti se religione obstrinxit, obtenta libertate Ecclesiam Di-

vo Augustino sacram prope aulam suam
 Viennemensem ædificandi. Voti jam reus
 Annò 1327. suis, Fratrumque duorum Al-
 berti, & Ottonis sumptibus non Ecclesiam
 modò, sed & Monasterium moliebatur,
 morte verò præmatura direptus, perfectum
 nondum opus Ottoni natu minori curan-
 dum reliquit, qui novem demùm annorum
 spatiò supremam fratris voluntatem com-
 plevit. Non Fridericum solummodò, ùr
 quibusdam videtur, sed & Ottonem ac Al-
 bertum Ecclesiæ fundatorem diploma pro-
 dit, trium æquè Fratrum insignibus muni-
 tum. Dicata Ecclesia D. Augustini honori-
 bus Annò 1349. ab Ortolpho Apominen-
 si Episcopo Godefridi Passaviensis Episcopi,
 eoque tempore Viennensis ordinarii vices
 gerente; hanc demùm cum Monasterio
 Cæsar Augustus Ferdinandus II. Annò 1630.
 R. R. P. P. Eremitis Discalceatis Ordinis S.
 P. Augustini clementissimè deinceps colen-
 dam dedit. Aram summam Ferdinandus III.
 priusquàm in Romanorum Regem deligere-
 tur, pro singulari, qua in Divum Augustinum
 ferebatur pietate, Annò 1635. ornavit, in
 cujus Leone expressæ eorum effigies con-
 spiciuntur, qui Regulam Divi Augustini fue-
 rant amplexi. Sacellum defunctorum una
 cum majori Ecclesia conditum, quin annis
 octo

octo
 finit
 ton
 min
 batu
 gii
 Fili
 mo
 non
 laps
 min
 din
 Ele
 mo
 ban
 vis
 cha
 lig
 Vi
 Au
 cor
 Ital
 tan
 ma
 Mo
 lis
 sco
 rò
 pò

octo ante consecratum, liberalitate potif-
 fimum Equitum S. Georgii, ac præprimis Ot-
 tonis memorati, unde communi exinde no-
 mine Capella S. Georgii de Templois dice-
 batur, sodalitate quapiam equitum S. Geor-
 gii in ea instituta, cui primus Otto ipse cum
 Filiis Alberto, & Leopoldo, plurimi post-
 modum Principum, primæque nobilitatis
 nomen dedit. Oblivioni penè temporum
 lapsu traditam sodalitatem alieno sub no-
 mine, fidelium nempe defunctorum, Fer-
 dinandus II. ejusdemque conjux pietissima
 Eleonora ab Urbano VIII. Pontifice maxi-
 mo restituendam impetravit; Romanæ Ur-
 banus eam adscripsit, magnisque prærogati-
 vis donavit. Feriâ inibi secundâ S. S. Ev-
 charistia ante, ac post meridiem singulari re-
 ligione adoratur. Sacellum alterum D.
 Virginis Lauretanae Eleonora Mantuana
 Augusta Ferdinandi II. conjux Annò 1627.
 conditura tres artis ædilis peritissimos in
 Italiam ablegavit, qui omnes apices Laure-
 tanae ædis explorarent, ad eamque Nor-
 mam Viennense construerent sacellum;
 Mox ut perfectum fuerat, Emin. Cardina-
 lis Franciscus Princeps de Dietrichstein Epi-
 scopus Olomucensis consecravit; Icon ve-
 rò D. Virgini Lauretanae simillima tribus
 post mensibus eodem ab Eminentissimo
 Prin-

Principe benedicta cultui publico exponatur. Aded in amoribus deinceps ædes hæ fuerant, ut in monumentum pientissimorum cordium transfirent, Annò 1654. Ferdinandi IV. Romanorum Regis; Annò 1662. Serenissimi Archi - Ducis Leopoldi, Guilielmi Episcopi Olom. Passav. Argentorat. Filii Ferdinandi II. Annò 1673. Augustæ Imperatricis, Margaritæ Hispan. Infantis Philippi IV. Regis Filix, primæ Leopoldi I. conjugis, 1686. Augustæ Imperatricis Eleonoræ Mantuanæ, Annò 1692. Serenissimæ Mariæ Antonie Electricis Baviaræ Archiducis Austriæ. Annò 1696. Serenissimæ Mariæ Theresiæ, Annò 1703. Serenissimæ Mariæ Josephæ Austriæ Archi - Ducum, Augustorum denique Cæsarum Leopoldi I. Annò 1705. & Josephi Annò 1711. Cordavasis argenteis conclusa in Lauretana hac æde quiescunt. Non funebria modò, sed & nuptiarum solemnia hinc celebrare consuevère Principes; Annò 1631. Ferdinandus primum tertius cum Maria Hispan. Infante Philippi IV. sorore, quo è connubio Ferdinandus IV. & Leopoldus I. progeniti. Annò dein 1637. Uladislavus Poloniæ Rex cum Serenissima Archi - Duce Austriæ Cæcilia Renata Ferdinandi III. sorore. Ad summam denique Ecclesiæ hujus aram Annò 1666. Au-
gu-

gust
ret
mu
hel
Int
tan
Co
arg
qu
tiur
An
jeci
veh
dus
per
râr
obf
ado
reg
Ere
bus
Aug
Tyr
piet
lita
huj
hæ
O&
exc

gustus Imperator Leopoldus I. cum Margaretha Hispaniæ Infante, Josephus item primus Romanorum Rex cum Serenissima Wilhelminâ Amalia auspicata connubia inière. Inter beneficos præprimis Sacellum Laurentanum Illustrissimum Dominum Franciscum Comitem de Trautson commemorat, qui argenteis id cratibus non tam ad custodiam, quàm insigne ornamentum munivit. Tertium etiam Sacellum D. Apolloniæ sacrum Annò 1643. Augustus Ferdinandus III. adiecit; affligebatur dentium doloribus adeò vehementibus Serenissimus Filius Leopoldus altero ætatis anno, Augustus dein Imperator, ut medelam propè medici desperârint; mox ubi Augusti parentes se votò obstrinxère aram D. Apolloniæ honoribus adornandi, gingiva jam jam putrescente integram Leopoldus valetudinem recepit. Erecta hæc illico 3000. florenorùm sumptibus; aucta etiam illustri ornamento, ab Augusta Leopoldina Ferdinandi II. conjugè Tyrolensi Divæ Apolloniæ dente, quem pietatis causâ pectori appressum gestare solita, diem demùm supremum obiens sacri hujus Thesauri aram S. Apolloniæ scripsit hæredem; accurrenti quot annis populo Octiduo diem nonam Februarii consequenti exosculandus præbetur. Insignes Divorumi

C

teli-

reliquias Cruce CrySTALLINA conclusas Eminentiff. Cardin. Julius Spinula Nuntius Apostolicus Augustæ Imperatr. Margarithæ Anno 1666. hæc verò Ecclesiæ S. Augustini addjecit; complectitur illa præter particulam S. Crucis, S. S. Andreae & Thomæ Apostolorum, Sanctorum Stephani, Augustini Episc. Antonii Abatis, Ignatii Lojolæ, Francisci Xaverii, Dyonisii, Valentis, Victoris, Justini, & Claudiani Martyrum; Sanctarum Franciscæ Romanæ, Rosaliæ Panormit. Theodoræ V. M. reliquias; corpus ferè integrum S. Victoriæ Martyris à Clarissimo Domino Joanne Schletzer J. U. D. Româ ex Crypta S. Cyriacæ allatum approbante Philippo Friderico Viennensi Episcopo fidelium venerationi exponendum obtigit Annò 1686. Cryptæ Illustrium Familiarum visuntur hìc plurimæ; Comitum de Tieffenbach Anno 1637. exstructa, Principum de Schwarzenberg, Comitum ab Harrach, Walenstein, Lamberg, Stroz, Sprinzenstein, Palffi, Dietrichstein, aliorumque condendis illustribus exuviis apparatus; Exteriorem quod templi formam spectat, nihil à veteri immutatum, si turrim excipias, quæ cùm tecti medium vix attingeret antea, Augustus Ferdinandus III. Annò 1652. provehendam amplius curavit conferente in

rem

rem eam Urbe Viennensi 6000. florenorum;
hæc verò Augustus Cæsar litteris aureis in-
scripsit :

Firmitati, decori, & profectioni
F.F. Eremit. Discalc. S. Augustini.

Superiorem turris partem ambiunt se-
quentia :

reſtaMento aperto CLangenDæ pietatis
ornaMento Libero aDeptæ paCis
oſtento apto CoMpLenDæ annosItatis.

Monasterium verò quod ruinam indies
minabatur, magna ex parte renovatum,
Annò demùm 1720. perfectum est. 9.
Quanquam omni pietatis genere viros il-
lustres hoc cænobium coluerint, præcipuè
tamen illorum charitas laudanda in pesti-
ferorum obsequiis enituit; strenuè hac in
arena desudarunt Annò 1679. R. R. P. P.
Joannes à Purificatione B. V. Fulgentius à
sancto Guilielmo, Bruno à sancto Philip-
po & Jacobo, Evodius à sancto Augustino,
Victorius à sancto Laurentio, R. P. Gra-
tianus à S. Maria, cum Antonio à S. Fran-
cisco, artis Chyrurgicæ perito, qui ambo
paucos post dies pretiosæ charitatis victi-
mæ obièrè. Annò verò 1713. R. P. Benedi-
ctus à sancta Elisabetha malo eodem corre-

ptus mortem gloriosam oppetiit. Neque ultrò Christiana se charitas provehere poterat, quàm dum animam pro amicis posuere.

Monasterium Ordinis Minorum S. Francisci de Paula.

FRiderico IV. etiamnum imperante Ordo Minorum S. Francisci de Paula in Germaniam expetebatur ; ipso à S. Ordinis Fundatore submissi Sociorum aliquot ; neque tamen ante Annum 1624 Viennam devenere ; hinc ut stabilem deinceps sedem figere permitterentur , Serenissimi Lotharingiæ , Bavaricæque Duces haud parùm contulere ; tendebant R. R. Patrum duo Viennensem ad aulam Monasterii condendi negotium tractaturi ; ut feliciorum eventum , certiorumque fortirentur , à Serenissimo Bavaricæ Duce commendatitiis admodùm faventibus instructi Viennam pervenere. Valuerant eæ plurimum apud Augustum , pientissimumque Cæsarem Ferdinandum Secundum ; perspecta religiosa Patrum , rigidæque vivendi ratione non potestatem modò exstruendi Monasterii fecit , sed & fundatorem se ultrò professus est. Delectus suburbanas inter vineas locus vulgò *Widen* dictus à situ , auræque salu-

salubritate præ cæteris opportunus, ab illustribus modò & frequentibus palatiis amænus etiam. Annò igitur 1627. prima Ecclesiæ conventusque fundamenta jacta; primùm quidem Ecclesiæ lapidem ipso Augusto Cæsare, Monasterii verò Serenissimo Filio Ferdinando ponente. Benevolentia omni exinde conventum complexus Imperator, suam hæredùmque singularem protectionem addixit, ab oneribus quibusvis locum, & Patres immunes voluit. Eximiam præterea in excolendo Monasterio operam Illustris Dominus Joannes Ambrosius de Rentz Hispano-Belgicus tum ad aulam Cæsaream residens collocavit, viridario, ac vinea sumptibus non exiguis in rem eam comparatis. Primus Monasterii Præses (quem Correctorem dicunt) fuit R. P. Sebastianus Fricornatus è Burgundia oriundus; hodie clavum R. P. Daniel Machamayr SS. Theologiæ Lector tenet. Amæna Monasterii facies mirum quantum à Barbaris Annò 1683. Viennam obsidentibus deformata est; ut hostibus præsidium tolleretur, à nostris primùm militibus succensum; ingruentibus dein Barbaris supellex tum sacra, tum profana, Bibliotheca item, & quidquid integrum flammæ reliquerant, direptum, convulsùmque, unum

si lavacrum marmoreum excipias; Eum ob squallorem non nisi multo post tempore melior species induci poterat, sumptum præcipuè defectu restorationi necessariorum. Arâ summâ ad Annum usque 1718. Ecclesia caruit, dum famulorum demùm communi beneficiô construeretur, sanctorumque Angelorum custodum honoribus dicaretur; sub quorum præsidio conflata inibi Sodalitas auctoritate Urbani VIII. Romani Pontificis Annô 1633. Alteram verò Sodalitatem Clemens XI. confirmavit; collecta hæc à Viennensi famulatio S. S. MM. Vitalem & Bonifacium Patronos veneratur; quod Agricolaë iste, ille Aglaë primæ inter Romanos nobilitatis olim famularentur. Prodière hoc è conventu omni laudis genere celebres; sacrâ imprimis facundiâ R. R. P. P. Vitus Faberius, Martinus Stöberl, Tobias Ekhardt, Hermanus Mayr, aliisque floruère insignes singuli Verbi Divini præcones; à severiorum verò scientiarum cognitione Illustri RR. PP. Andreas Laiminger, Gregorius Grueber, Sigmundus Kracher commendationem non vulgarem tulerunt, constanti vitæ modestia, zelôque Divini honoris communem amorem, venerationemque sibi demerentur etiamnum. Ecclesia dicata Sanctorum Angelorum

lorum custodum honoribus inter cætera pietatis monumenta DEI paræ iconem lignea in tabella depictam habet ab arte, amænitatèque singularem; hanc Serenissimus Archidux Albertus Maximiliani Secundi Cæsaris Filius, cùm Belgium gubernaret, suo in conclavi repositam summâ animi fiduciâ venerabatur, cum ea negotiorum molem, bellicorùmque apparatus discutiebat; hujus beneficiò cruenta inter arma relatas identidem palmas prædicabat, illam præcipuè victoriam prodigiò simillimam, cum diurna obsidione Ostenda cingeretur. A pientissimi Archiducis excessu Athanasius de Legazpi Alberto percharus enixis precibus Serenissima à Vidua imaginem impetravit, neque aliter ac thesaurum omnium maximum ipse posterique clam asservârunt, dum Emanuel Thomas de Legazpi Athanasii Nepos Annò 1706. præsentissimo è vitæ discrimine hoc præsidio liberaretur. Conflictabatur is cum morbo longè gravissimo, dùmque remedii spes nulla affulserat alia, huc demùm supplex convertitur sponse adjuncta, quòd si Divæ Virginis favore, calamitatis levamen obtingeret, publica quapiam in Ecclesia ad honoris incrementum se imaginem collocaturum. Libravit fidem Emanuel incolumis omninò

à discrimine servatus; prodigiosamque hanc iconem in Minimorum Ecclesia communi fidelium venerationi exposuit; quam frequentes, variique favores S. Francisci de Paula intercessione impetrati, anathemata argentea, depictaque ubertim eloquuntur. Divi hujus Fundatoris festa dies magnâ supplicum frequentiâ, solennitatêque obitur; Divi item Francisci de Sales tertium olim Minimorum Ordinem professi, Sanctorumque Angelorum Custodum non minori colitur pietate, memoriâ; illustriora inter sepulchra numerantur, quibus cineres complurium è familiis Principum à Liechtenstain, ac Comitum à Kueffstain repositi quiescunt, quibus requiem sempiternam precamur.

Monasterium R.R.P.P. SSS. Trinitatis de Redemptione Captivorum.

Ordo Sanctissimæ Trinitatis de Redemptione Captivorum jam Annô reparatæ salutis 1198., ubi Angelus sub veste candida, cruce cæruleo-rubea signatus Parisiis primùm, Romæ dein manibus cancellatis captivos duos hinc Christianum, Maurum inde tenens apparuit, per gloriosos Patriarchas Divos Joannem de Matha, & Felicem de

de Valois cœptus, confirmatusque auctoritate Innocentii III. Romani Pontificis, prope finem superioris sæculi terras etiam in Austriacas delatus sub Annum nempe 1688. Flagitante Innocentio XI, precibusque sollicitis Excel. Dom. Comitis Bonaventuræ ab Harrach, ejusdemque Excell. consortis natæ Comitis de Lamberg exoratus August. Leopoldus I. clementissimè indulgit, ut Monasterium loco prope urbem (vulgus picarum plateam dicit) conderetur. Centum & amplius Religiosorum incolarum capax est, salubri præterea amænoque loco situm. Nullos quidem hactenus nactum fundatores; piorum solummodo beneficentiâ obvenientibus elemosynis suos alit; neque iis integris suo pro instituto uti concessum; verùm tertiam earum partem, quæ tamen in alendos solùm Religiosos deferantur, in redimendos captivos insigni charitate convertunt. Quod verò in captivorum redemptionem corrogatur, totum quantum eò impendunt; vel minimum quid suis usibus reservare voti religio interdicit. Modestam non minùs, ac austeram vivendi rationem sectantur; non aliis ac Dominicis diebus carnibus vescuntur; seu habendis concionibus, seu prælegendis severioribus scientiis distineantur,

nullâ honoris , commodivè præ cæteris
 gaudent prærogativâ. Incoluere Monaste-
 rium à virtute scientiâque spectati plurimi;
 paucos referre liceat: R. R. P. P. Joannes
 à Nativitate , Josephus à S. Sacramento ,
 Joannes à S. Augustino Hispani omnes ,
 quibus illustris Sanctimonix famam sum-
 ma vitæ austeritas , rerum cælestium con-
 templatio assidua , suique despicientia con-
 ciliavit , magnum ut sui desiderium pientif-
 simè decedentes Viennæ reliquerint. Vir-
 tuti egregiam tum profanis , tum sacris in
 scientiis eruditionem junxere : R. R. P. P.
 Josephus à JESU Maria , Josephus ab An-
 gelis , Josephus à Matre Dei , Isidorus à
 Visitatione , Martinus ab Ascensione ,
 Emanuel à S. Maria; communi eruditorum
 sententia præcipuos inter suæ ætatis Theo-
 logos referendi , nisi Ordinis statuta prohi-
 buissent , publicis doctorum honoribus
 dignissimi. Non minorem laudem sacra à
 facundia R. P. Isidorus à Visitatione Au-
 striacus Viennensis tulit , ob eamque Au-
 gust. Leopoldo I. in delitiis habitus ; ad
 Indias usque salutis alienæ desiderium Isi-
 dorum excivit ; verum post extortas Londi-
 ni crebras heterodoxis palmas Hibernico
 in mari naufragus diem obiit supremam
 1703. Claruere item dicendi facultate
 R. R.

R. R. P. P. Lucas à Regibus, Ignatius à S. Michaële Viennenses ambo, ambo ægrotorum inter obsequia morbô ipsi correpti obiêrunt; Zeli, facundiæ, doctrinæ cum sui desiderio prælo vulgata monumenta reliquere. Quam sollicita charitate pro Ordinis sui instituto præcipuo barbarorum immanitati fideles eripuerint, magnus redemptorum numerus palàm facit. R. P. Maurus à Conceptione Captivos 16. Annô 1691. primùm, Annô 1693. dein 34. libertati asseruit, postquam quatuor mensium spatiô carcerem dirissimum, plurimásque calumnias ipse tolerâset. R. P. Joannes à S. Augustino terna expeditione feliciter confecta centum novendecim fidelium Patriæ restituit; R. P. Josephus à S. Sacramento Quingentos viginti duos Annô 1700. & 1703.; quadringentos triginta sex R. P. Joannes à Felice Anno 1707. & 1709.; & novissimè R. P. Josephus à JESU Maria 1714. & 1720. sexcentos septuaginta octo Barbarorum vinculis exemerunt. Neque pauci Judæorum perfidiæ hæresi que erepti Ecclesiæ gremio R. R. P. P. operâ inserti. Templum ad elegantiam omnem, nitoremque piorum liberalitate excultum inter præcipuas Sanctorum reliquias numerat S. Annæ, S. Caroli Borromæi, S. S. V. V. & M. M.

M. M. Barbaræ, & Catharinæ; particulas item è cruce, cunabulis, sepulchro Servatoris, fune etiam, quo columnæ alligabatur; corpus denique integrum S. Victoris Martyris, beneficiò quidem Aug. Imper. Amalæ Wilhelminæ, Anno 1713. publicæ venerationi expositum. Prodigii clarissima Crucifixi Servatoris imago Cibinii reperta, Annò 1708. templo huic illata singulari colitur religione; duplex item B. DElparæ imago B. Virg. de Bethlehem una, altera beata Virgo ad Nives, utraque à favoribus crebrò impetratis celebris. Illustriſſimis quibusvis è familiis hoc in templo sepeliri voluere. Annò 1693. Excell. D. Comes Antonius Caraffa, conjux dein ejusdem Excell. D. Catharina nata Comes de Cordona, plurésque Illuſtriſſ. hujus familiæ, Annò 1709. Sereniſs. Princeps Maria Leopoldina Princeps de Hocheuzollern nata Comes de Sinzendorff. Annò 1714. Illuſtris, & Rever. D. Joannes Ludovicus Rabutin Comes de Buſſy Præpoſitus Ardacenſis Canon. Olom. Excell. D. Franciſcus Bernardus Marchio de Montnegre Hispaniæ grandis. Annò 1715. Excell. D. Antonius Rogerius Comes de Eril Toletò, Vicentello, Marchio Fontis Sacratì. Annò 1716. Excell. D. Joannes Ludovicus Ra-

Rabutin Comes de Buffy Transylvaniae Gu-
bernator. Annò 1717. Celsiss. D. Maria
Emanuela de Cordona. Annò 1720. Ex-
cell. D. Didacus Hurtado de Mendoza, &
Sandoval Comes de Corzana Eques S. Ja-
cobi. Annò 1721. Excell. D. Josephus
Coloma, & Borchia, Marchio de Na-
quera. Annò 1722. Excell. D. Ludovicus
Emanuel Fernandez à Corduba Comes de
Sancta. Cruz de Los Manueles Eques Or-
dinis de Alcantara, è qua Illustriss. fami-
lia plures hìc quiescunt. Annò 1723. Ex-
cell. D. Franc. Consalez de S. Cruz Mar-
chio de Villanova, & Ebro. Annò 1725.
Sereniss. Dom. Elisabetha Dorothea nata
Dux de Schleswig. Holstein Vidua Excell.
Còm. Rabutin. Illustrissimus D. Ferdinan-
dus Marquardus Comes ab Harrach. An-
nus item 1725. singulari dignus memoria.
Sepulchro illata Illust. D. Magdalena Mar-
garetha Waltherin nata de Volkamer con-
fors Illust. D. Ernesti de Walthern Civi-
tatis Norimbergensis tum ablegati; vix
medii anni à morte spatio per R. P. Ferdi-
nandum à S. Trinitate hæresi erepta; quod
exemplum mox ipse Illust. conjux secutus
est. Post S. Trinitatis Divorùmque Funda-
forum festa singulari celebritate obeuntur:
testum SS. VV. MM. Agnetis Ordinis to-

tius

rius Patronæ, & S. Catharinæ; Dominicâ post festum Circumcisionis, festum B. V. de Bethlehem, & ad Nives. S. Crucis, Transfigurationis Domini ob imaginem JESU Nazareni à Mauris interceptam, à R.R. verò P.P. Trinitariis Annò 1682. redemptam; hæc Madriti, eclypon Viennæ asservatur. Mensibus singulis intra asceterium longo ordine comitantium sodalium S. S. Evcharistia supplicatione privata defertur; Publicâ vero Dominicâ octavam Corporis Christi sequente, uti & festo SSS. Trinitatis solemnè profusè apparatu habetur; longiùs quin etiam proceditur in Lanz scilicet, ac Fontes Marianos. Itaque charitati suæ in captivis redimendis insignem in fidelibus pietatis promovendæ Zelum conjungunt.

Monasteria R. R. P. P. Capuciorum in, & extra Urbem.

Princes Cels. & Archi. Episcopus Pragensis Sbigneus Gregi suo adversus hæresim consulturus sacro hoc ex Ordine à Clemente VIII. Rom. Pont. strenuos operarios expetiit. Delectus R. P. Laurentius à Brundusio vir doctrinâ non minùs, ac sanctimoniâ celebris cum duodecim sui Ordinis sociis, qui in laborum partem vigilantissimi Pastoris venirent. Verùm cum
 Vien-

Viennam transfère, grassante undique lue
 pestifera, ultrà progredi prohibebantur.
 Divertère tantisper apud R. R. P. P. Con-
 ventuales ad S. Crucem, atque omni ob-
 sequiorum genere excepti, dum à Sereniss.
 Archi - Duce Mathia Rudolphi II. Imper.
 Fratre Celsiss. Princeps, & Episcopus Vienn.
 Melchior Kleffelius domnum quampiam
 habitandam prope S. Udalrici Ecclesiam
 impetrâisset. Exiguo illo è numero decem
 mox graviùs ægotârunt. Commodior igitur
 habitatio valetudinis reparandæ causâ
 ab Ernesto L. B. de Molard, & Alexandro
 Zazara Nobili Italo intra urbem procura-
 ta. Nondum satis affectui suo, quo in
 Patres ferebatur, datum reputabat Ernestus,
 nisi condendi etiam Monasterii à Rudolpho
 Cæsare, & Archi-Duce Mathia potestatem
 impetraret; quam ùt obtinuit, tantum
 fundi prope Ecclesiam S. Udalrici attribuit,
 quantum Templo, Monasterio, ac horto
 instruendo sufficeret. Erecta Crux Sere-
 niss. Archi-Duce Mathia, totóque comita-
 tu Aulico inspectante ab Illustriss. Reve-
 rend. D. Francisco Forgatsch Episcopo Ni-
 tri uberrimò Patrum gaudiò, quod pri-
 mum intra Austriæ fines Monasterium id
 esset futurum. Infestus Annus 1683. Mo-
 nasterio accidit; eversum id penitus à Tur-
 cis

cis Viennam obsidentibus ; è cineribus verò rursus, meliorem quidem in formam revocatum ab Excell. D. Comite Carolo Sereni S. C. M. Campi Marefchallo, sibi, ac posteris in monumentum.

Decretum & alterum R. R. Patribus Capucinis Monasterium à Mathia Rom. Imper. ejusdemque Coniuge pietissima Anna; iis præmatura morte sublatis id Aug. Imp. Ferdinandus II. Annò 1622. sumptibus suprema voluntate Aug. Imper. Annæ eò destinatis auspicabatur. Diò Nascenti DElparæ sacra anni memorati præsentè ipso Aug. Imperatore, Eleonora Coniuge, Ferdinando, Leopoldo, Marià Anna, Cæcilia Renata Serenissimis liberis Eminent. D. Franciscus Cardinalis à Dietrichstein. Episcop. Olomuc. erecta de more Cruce, ac habito ad populum affluentem sermone à R. P. Hyacintho Casalensi Capuc. Concionatore Apostolico primum lapidem posuit. Annò verò 1632. die 25. Julii August. rursus universæ Domûs præsentia ab Illust. & Reverend. Principe Antonio Episcopo Viennensi, ac Cremifan. Cænobii S. Benedicti Abbate sub S. Mariæ Angelorum Reginae tutela Ecclesia est consecrata. Sedula abinde Sacramentorum Pœnitentiæ, & Eucharistiæ administratione, impensis in ægro-
rum

rum solatia diu, nocturneque laboribus, Verbi Divini tum sua in Ecclesia, tum exteris frequenti prædicatione adeò sibi Viennensium amores demeruere, ut in alendam familiam sat amplam eleemosynas liberaliter semper conferrent. Verùm non Ecclesiam modò, ac Monasterium Anna Imper. sed & sacellum, sub quo crypta sibi, suoque Augusto conjugii Mathiæ conderetur, exstruendum, imperarat. Impleta voluntas Fundatricis piissimæ; atque Augustorum conjugum corpora, quæ interea temporis in Regio Monasterio deponerentur, in monumentum recens translata sunt; ubi etiamnum cum aliis plurimis è Seren. Domo Austriaca vitâ functis quiescunt; lubeat recensere singulos eo quidem ordine, quod diem supremum obierant:

1. August. Rom. Imperatrix Anna Mathiæ Cæsaris conjux Monasterii Fundatrix mort. Vienn. 15. Decemb. Annò 1618.
2. August. Rom. Imperator Mathias Rudolphi II. Frater mort. Vienn. 20. Martii, Annò 1619.
3. Sereniss. Archi-Dux Philippus Augustinus Ferdinandi III. Filius, & Mariæ Infantæ Hispan. mort. Vien 22. Junii Annò 1639.
4. Sereniss. Archi-Dux Maximilianus Thomas Ferdinandi III. & Mariæ Infant. Hi-

D

spani.

- span. Filius, mort. Vienn. 29. Junii Annò 1639.
5. August. Rom. Imperatrix Maria Infans Hispan. Ferdinandi III. Conjux unà cum Sereniss. Archi - Duce Maria Matris defunctæ utero excisa, mort. Lincii 13. Maji Annò 1646.
6. August. Rom. Imperatrix Maria Leopoldina Tyrol. Ferdinandi III. Conjux secunda, Sereniss. Archi - Duc. Leopoldi, & Claudiæ Filia, mort. Viennæ 7. Augusti Annò 1649.
7. Serenissima Archi - Dux Maria Theresia Ferdinandi III. & Mariæ Eleonoræ Mantuanæ Filia, mort. Vienn. 17. Julii Annò 1653.
8. Augustus Rom. Rex Ferdinandus IV. Ferdinandi III. & Mariæ Infant. Hisp. Filius, mort. Vienn. 9. Julii Annò 1654.
9. August. Rom. Imperator Ferdinandus III. mort. Vienn. 2. Aprilis Annò 1657.
10. Sereniss. Archi - Dux Ferdinandus Josephus Ferdinandi III. & Mariæ Eleonoræ Mantuanæ Filius, mort. Vienn. 16. Junii Annò 1658.
11. Sereniss. Archi - Dux Leopoldus Wilhelmus Ferdinandi III. Frater, mort. Vien. 20. Novemb. Annò 1662.
12. Sereniss. Archi - Dux Carolus Josephus Fer.

- Ferdinandi III. & Mariæ Leopoldinæ Filius, mort. Lincii 27. Jan. Annò 1664.
13. Sereniff. Archi-Dux Ferdinandus Leopoldus Wenceslaus primo-genitus Leopoldi I. & Margarithæ Infant. Hispan. mort. Vienn. 13. Jan. Annò 1667.
14. Sereniff. Archi-Dux Joannes Austriacus Leopoldi I. & Margarithæ Infant. Hispan. Filius. vix editus obiit Vienn. 20. Febr. 1670.
15. Sereniff. Archi-Dux Maria Anna Leopoldi I. & Margarithæ Infant. Hispaniæ Filia, mort. Viennæ 23. Februarii Annò 1672.
16. August. Imperatrix Margaritha Hispaniæ Infans, prima Conjux Leopoldi I. mort. Vienn. 12. Martii Annò 1673.
17. Sereniff. Archi-Dux Anna Maria Leopoldi I. & Claudiæ Felicitatis Filia, mort. Vienn. 21. Decemb. Annò 1674.
18. August. Imperatrix Claudia Felicitas secunda Leopoldi I. Conjux, mort. Vien. 7. Aprilis Anno 1676. cujus Corpus in Templo R. R. P. P. Dominicanorum, cor verò hic sepultum.
19. Sereniff. Archi-Dux Maria Josephæ Leopoldi, & Claudiæ Felicitatis Filia mort. Vienn. 11. Julii Anno 1676.
20. Sereniff. Archi-Dux Leopoldus Leopoldi

- poldi I. & Eleonoræ Magdalenæ Filius,
mort. Enseggi 3. August. 1684.
21. Filius N. N. Sereniff. Comitis Palatini
Rheni, Archi-Ducis Mariannæ, mort.
Vienn. Annô 1686.
22. August. Imperatrix Maria Eleonora
Mantuanæ tertia Ferdinandi III. Conjux
mort. Vienn. 6. Decemb. Annô. 1686.
23. Sereniff. Archi - Dux Mariana Ferdi-
nandi III. & Mariæ Eleonoræ Mantuanæ
Filia, Com. Palat. Rheni, mort. Vienn. 4.
Aprilis Annô 1689.
24. Sereniff. Archi - Dux Margaritha Leo-
poldi I. & Eleonoræ Magdalenæ Theresiæ
Filia, mort. Vienn. 20. Aprilis An-
nô 1691.
25. Sereniff. Archi - Dux Maria Antonia
Leopoldi I. & Margarithæ Infant. Hisp.
Filia, Dux Elect. Bavarix, mort. Vienn.
24. Decemb. Annô 1692.
26. Sereniff. Archi - Dux Maria Theresia
Leopoldi I. & Eleonoræ Magdalenæ The-
resia Filia, mort. Eberstorffii 28. Septemb.
Annô 1696.
27. Sereniff. Maria Eleonora Regina Polo-
niæ, Dux Lotharingiæ, Ferdinandi III. &
Mariæ Eleonoræ Mantuanæ Filia, mort.
Vienn. 17. Decembr. Annô 1697.
28. Sereniff. Archi - Dux Leopoldus Jose-
phus

phus Josephi I. Rom. & Hung. Regis, & Amaliæ Wilhelminæ Filius mort. Vien.

4. August. Anno 1701.

Ubi verò angustior reddebatur crypta, quàm ut plures deinceps caperet, amplior Leopoldi I. Rom. Imper. Imperiò instructa sub ipsa Ecclesia, in quam Annò 1710. Augusta è Domo Austriaca defunctorum corpora sunt translata.

Quibus appositi: August. Romanorum Imper. Leopoldus I. mort. Vienn. 5. Maji. Annò 1705.

August. Rom. Imperator Josephus I. mort. Vienn. 17. Aprilis Annò 1711.

Sereniss. Dux Carolus Lotharingæ Archi-Episc. Trevir. Episcop. Osnabrug. S. R. I. Elector mort. Viennæ mens. Decembr. Annò 1715.

Sereniss. Archi-Dux Leopoldus August. Imper. Caroli VI. Filius, mort. Vienn. 1. Novemb. Annò 1716.

August. Rom. Imperatrix Eleonora Magdalena Theresia, mort. Vienn. 19. Jan. Annò 1720.

Prope Ecclesiam Thesaurus sacer asseratur Annæ item Imperat. voluntate eò destinatus; & quanquàm à gemmarum copia sit celeberrimus, maximum tamen à Divorum reliquiis pretium accedit. Habetur

tur ibidem particula S. Crucis; findon, qua
 Servatoris sanguis exceptus est; pars veli B.
 Virginis; pars pallii S. Josephi; pars offis,
 & dentes S. Sebastiani; Calvariae S. Agnes-
 tis V. M. S. Christinae, S. Vincentii M. pars
 offis S. Theclae, S. Thomae Cantuar. S. Petri
 Veron. Corpus S. Timothei M. Manus in-
 corrupta S. Athanasii; pes incorruptus In-
 nocentis Infantis; pars flagelli, quo Chri-
 stus caesus; tres particulae sanguineae co-
 lumnarum, cui Christus alligatus; pars men-
 sae, cui in cena ultima Christus accubuit;
 collectae reliquiae singulorum de sanctis
 Apostolis; Calvaria, & ossa S. Maximinae
 V. M. SS. Fabiani & Sebastiani, S. Adriani
 M. M. Pars Calvariae S. Damasceni, & Gre-
 gorii Pont. Pars Calvariae S. Joannis Bapti-
 stae; Ossa SS. Dionysii M. & Udalrici Episc.
 Calvaria integra S. Elisabethae Reginae Hun-
 gariae; Caput S. Bonifacii M. Item SS. Fra-
 trum & MM. Prothi, & Hyacinthi; SS.
 Honorii, Silymii, Exsuperii, Prudentii MM.
 S. Jobis Virginis M. Guttarum aliquot lactis
 B. V. MARIAE; item Guttarum lactis, & san-
 guinis S. Catharinae; dens S. Petri Aposto-
 li, S. Apolloniae, S. Cosmae M. Pars vexil-
 li S. Georgii M. ejusdemque pollicis; Partic.
 S. Josephi Nutritii, S. Chrystopori, S. Pa-
 tritii; Dens S. Ursulae, S. Elisabethae Regi-
 nae

næ Hungariæ; Part. vestis B. Virg. MARIÆ,
 ejusdemque imago lignea non alio ab ar-
 tifice, quàm natura ipsa elaborata; Pars
 Calvariæ Infantis Innocentis; Particulæ
 SS. Magorum; generis varii reliquiæ S.
 Maxentii, ejusdemque Sociorum; manus
 incorrupta S. V. M. Euphemiæ; Pars ve-
 stis, & baculi S. Francisci Seraph. qui in ar-
 borem excrevit; reliquiæ Sanctarum Mar-
 tyrum Floræ, Paulinæ, Sotteris, Theclæ,
 Martinæ, Euphemiæ; SS. MM. Prudentii,
 Alcemni, Isidori, S. Confess. Alexii; Ar-
 ticulus digiti S. Proto-Martyris Stephani;
 Item S. Leopoldi March; Pars Sindonis,
 qua Christi sepulti corpus involvebatur;
 S. M. Colomanni, S. Regis, & M. Sigis-
 mundi; Capilli S. Regis, & M. Wenceslai;
 reliquiæ S. Eustachii; quatuor è ligno for-
 mati infantes, quorum unus non sine pro-
 digio suo è loco se moverat, mediúmque
 aræ occupans DEUM adorantis speciem
 prætulit, unde movente nemine suam
 rursum in stationem se recepit; Particula S.
 Annæ; Calvaria S. Adalgundis; reliquiæ
 S. Kiliani, & Sociorum; SS. Lucæ, Cos-
 mæ, Damiani, Pantaleonis; capilli S. Claræ
 V. costa S. Martini Episc. Infans integer ex
 Innocentibus; caput & capilli S. Brunosæ
 V. M. calci ferventi injectæ; reliquiæ SS.

MM. Cassiani, Maximi, Hiacynthi, Zenobii; S. Antonii Abb. Mandibulum S. Petri Cœlestini; Calvaria S. Ursulæ V. M. Digtus pedis S. Magdalenæ incorruptus; scapula S. Elifabethæ Reginae Hungariæ; Particula ex rubo, & virga Moyfis; Particula brachii S. Longini Cent. S. Helenæ Imper. sanguis S. Bonifacii; Item part. S. Annæ; Purpuræ, coronæ spineæ, sudoris Christi servatoris; bursa, è qua Rex Stephanus elemosynas porrigebat. Quæ reliquiæ variis distinctæ capsis, unionibus, gemmis ornate sunt copiosissimè. Binas præterea imagines thaumatargas habet Monasterium, Mantuâ allatas in aulam primùm Cæsaream, RR. PP. Capucinis dein donatas. Prima earum Christum flagellatum, prostratumque ad columnam exhibet; Annò 1678. mense Julio sanguinem copiosum sudaverat; quod omen tum credebatur insequentis mox Annò 1679. pestis. Imago altera DELparæ est, prodigiis Mantuæ celeberrima. Tot munitum præfidiis Monasterium, quanquam postrema Urbis obsidione crebris ignibus globisque peteretur, læso omnino Religiosorum nemine, vix damni quidpiam cepit. Primus Cænobio præfuit R. P. Romanus Laudensis; modò A. R. P. Sanctus Gmundensis Concionator, SS. Theologiae

logiæ Lector emeritus, Definitor, & Custos moderatur sapientissimè. Viri verò præter plurimos alios, à virtute, & scientia celebres incoluère: A. R. P. Laurentius à Brundusio vir linguarum varietate, doctrinâ, & sanctimoniâ spectatus; R. P. Valerianus magnus Hæreticorum malleus; Illustrissimus, & Reverendissimus Princeps Emericus Episcopus Viennensis; R. P. Marcus de Aviano, quem à sanctimonia singulari celebrem per Provincias, & urbes plurimas fama vulgaverat.

Monasterium Servorum B. Virginis MARIÆ Annuntiatae.

Primus, qui sedem Servis B. Virginis Viennæ inquireret, fuit R. P. M. Sesteneus Alexandrinus, quem Tyrolim transcurrentem Serenissimus Archidux Leopoldus Clementissimis litteris ad Augustum, Fratrem Ferdinandum II. est comitatus, quibus Cæsaris benevolentiam Sestenco, totique Venerabili Ordini demereri studuit. Non remissiores litteras eodem ab Archiduce impetravit R. P. Josephus Maria Suarezius ex Montis Senonii cremo Viennam tendens Ordinis sui negotium post Sesteneum promoturus. Affulgebat spes omnis

haud ita multò pòst cænobium excitandi;
 Ferdinandi benevolentia, atque interposi-
 ta auctoritas optima quæque spondebat,
 Forum D. Petri opportunum præ cæteris vi-
 debatur, utpote à Religiosorum aliorum
 ædibus remotius aliquantum; neque Cæ-
 sar dissentiebat. Verùm tot, tantæque
 molis obstacula Clementissimam Principis
 voluntatem, Suarezii desiderium mora-
 bantur, ut nonnisi decenniò pòst Annò
 nempe 1636. felicioris is negotii sui even-
 tum sortiretur. Annuì tandem Illustr. ac
 Reverendiss. Antonius id temporis Urbis
 Episcopus, Ferdinando crebriùs hortante,
 ut conderent P.P. Monasterium, ea tamen
 lege, ut à mendicatione omnino abstine-
 rent. Obtentis in rem eam solemnibus lit-
 teris non moratus Suarezius locum futuro
 Monasterio destinare. Rosaugiam inter
 suburbia Religiosorum ædibus destitutam,
 cùm spes Urbis affulgeret nulla, delegit,
 locum in animarum potissimùm commoda
 opportunum. Obstitère Rosaugienses pio
 Consilio, suorum ipsi commodorum obliti,
 obstitissentque ampliùs, nisi adversùs ob-
 strepentes Sereniss. Archi-Dux Leopoldus
 Guilielmus, Augusti Parentis tum Ratisbo-
 næ morantis vices gerens, MARIE SERVOS
 strenuè fuisset tuitus. Neque deerant alii
 ma-

majoris etiam dignitatis Ecclesiasticæ, qui prohibere niterentur; Morte ipsa August. Cæsaris, atque ipsius etiam Suarezii suspensum rursus negotium. Impetrata tandem condendi in Rosaugia Monasterii potestas promovente R. P. Cherubino Odaleo Annò 1638. ab August. Imper. Ferdinando III. Destinati Commissarii, qui locum ibidem designarent; Domus, hortusque contiguus Catharinæ Quarinin Viduæ cujusdam constitutus, pretioque redemptus. Initiatus locus, crux defixa; ædes veteres in tumultuarium quoddam asceterium, atque contiguum iis stabulum humile in Sacellum migravit, cui D. Annuntiatae nomen inditum. Consecravit id Nuntius ipse Apostolicus August. Cæsare Ferdinando III. Serenissimis Archi - Ducibus Leopoldo Guilielmo Fratre, Filio Ferdinando, Legatorum, ac Optimatum corona spectante. Re ita constituta Ordinis universi caput Archangelus Benivenius Viennam appulit, advenitque Thesaurum longè pretiosissimum iconem scilicet B. Virginis Annuntiatae ex arche-typo Florentino, quod Angelicis manibus depictum dicitur, translata. Religiosa illico munia suos inter Benevenius partitur; habendis concionibus, catechesi, sacro tribunali, juvandis præcipue

puè ægrotantibus præfecit; cui sacro operi se mox accinxere P.P. atque hodiernam in diem singulari obeunt solertia. Non exigua tamen abinde bene cæpta prosequendi difficultas emerferat. Frustra subsidium foundationis expectabatur; sumptus hinc novis ædibus destinatos in Religiosorum Fratrum alimenta, qui septem tum erant, convertere cogebantur. Porrectus August. Cæsari libellus supplex, quo mendicandi necessitas exponebatur, facultas petita est. Annuit ille, non item Urbis Episcopus, cæteros Religiosorum mendicantium cætus invitos ratus futuros; dum & hi consentirent, frequentibus exoratus precibus indulgit, quadrienniò ut liceret PP. mendicandò vivere. Verùm ubi sacra novorum colonorum conamina perspexit, perpetuam eam voluit potestatem. Non cessatum interea fundatorem requirere; repertus is, post August. Austriacorum Domum, Octavius Picolomineus Excell. Amalphitarum Dux, qui postquam florenorum aliquot milia contulisset, Cotetianum Dominium in Bohemia transcripsit, quo dividendo pro novo illico cænobio, eique conjungenda Ecclesia aperta sunt fundamenta; in partem ædificii non modicam plurimùm contulit Reverendissimus D. Doctor Elias Scil-

Schiller, quem secuti ex omni Viennensium ordine pro sua in D. Virginem pietate, ejusque in servos benevolentia liberali subsidio in eum ædes sacras splendorem provexere, quem etiamnum miramur. Binas DEIPARÆ icones spectare est in Ecclesia repositas; utraque illæsa inter flammam servata dicitur. Floret Archi-Sodalitas B. V. Dolorosæ, cui præter cæteros Sodales plurimos nobilitatis primæ Augusti etiam Cæsares, Archi-Ducésque sexûs utriusque infert. Nihil denique eorum prætermittitur, quæ ad augendam DEIPARÆ venerationem, ad contestanda Servorum fidelissimorum obsequia faciunt.

Asceterium Sanctimonialium ad S. Jacobum.

Prima inter Urbis Tempia S. Jacobo sacrum numeratur, Annò nempe 1113, à Leopoldo V. S. Leopoldi Marchionis filio inchoatum; tum quidem ampliata, nondum Urbe in suburbio *Hieben* dicto id situm erat, postmodum intra mœnia receptum. S. Jacobi honoribus Ecclesiam dicandi statua S. Jacobi occasionem fecerat. Viennam fluvium obambulabat Leopoldus, cogitabatque, cuinam potissimum Sancto.

Etorum sacram velit Ecclesiam; tum ecce
 ligneam molis exiguæ statuam fluvio innat-
 tare conspicit; eximi illico imperat, vi-
 detque Divum eam Jacobum referre. Vo-
 luntatem Numinis Leopoldus interpretatus
 S. hujus Apostoli honori fecit consecrari.
 Spectatur etiamnum imago ea portæ, qua
 asceterium aditur, imposita. Adjectum
 Templo asceterium Annô 1130. Piæ quæ-
 piam Matronæ è Carinthia advenerant,
 quas eò pietatis ardor adduxit, ut ad-
 cendendum Monasterium facultates suas con-
 ferrent, seque ipsas in eo Divino obsequio
 totas addicerent. Ubi locum exstruendo
 asceterio opportunum à Leopoldo expe-
 tivère, Templum S. Jacobi cum amplissi-
 mo spatium circumjacente est attributum;
 non spatium modò, sed & sumptus quos-
 dam Leopoldus adjecit. Dotatum dein à
 Matrona Kilberin dicta, demum à D. de
 Careith Nobili Carintho ita aucta funda-
 tio, ut socias sibi adjungere, aleréque
 possent Matronæ. Nondum certum vi-
 vendi institutum sibi delegerant; dubiæ
 diu enixis precibus DEI nutum explorâ-
 runt; in somnis tandem S. Augustinum
 spectasse fama est; quo ostento ve-
 lut admonitæ S. Augustini Regu-
 lam exinde sunt sectatæ.

Ora-

Oratorium Congregationis S. Philippi Nerii ad SSS. Trinitatem.

Congregatio S. Philippi Nerii per Italiam quidem omnem, Romæ præpripis celebratissima tandem Viennam Austriæ per Reverendissimum P. Joannem Georgium Seidenbusch, primum in Germania ejusdem Præpositum traducta; qui uti eam jam antea Auffhusium, Monachium dein, ita in Austriacorum metropolim summô salutis alienæ promovendæ studiô transulit primus. Fortè sub Annum 1700. Beneficium, ut vocant, simplex ad Sanctissimam Trinitatem per Bartholomæum Menhoffer postremum ejus possessorem vacare contigit, cùmque jus omne, ac potestas præsentandi plenissima penes Leopoldum Gloriosissimæ memoriæ August. Rom. Imp. fuerit, sanctissimo huic cætui beneficium isthoc conferendum, atque ob eximium, ut datis ad Cels. Urbis Episcopum literis August. Imper. memorat, quod ex hinc sperare licet proventurum Divini cultûs augmentum præsentandum duxit. Dum dictum Rd. P. Georgium Seidenbusch Cels. Princ. & Episcopo Ernesto è Comitibus de Trauthson Almæ hujus Congregationis Præpositum ut eidem beneficium memora-

tum

tum, cum iuribus omnibus, fructuūque perceptione, possessionēque conferretur, clementissimè commendavit. Præstitum id Annò 1701. 19. Februar. Confirmata Congregatio, atque in protectionem recepta à Celsiss. Principe, & Episcopo Francisco Ferdinando ex Baronibus de Rumel, die 12. Febr. Annò 1707. Præsuit Ven. Congregationi huic Georgius vir laude omni dignissimus Annos omnino viginti, & quatuor, menses novem, liberò demum membrorum omnium suffragiò ejusdem claves eo animi demissi sensu, quo accepit, conferendas alteri reliquit Annò 1725. 30. Octobr. Paucis pòst diebus votis communibus successorem deligere placuit A. R. P. Franciscum Martinum Stare virum de ordine suo quàm optimè meritum, 18. jam antea annis absente Præposito Superioris munere defunctum. Strenuè partes omnes explevit; præter Bullam, & litteras confirmatorias Summi Pont. Clementis XI. domum quoque beneficio antè annexam, separatam verò superiori sæculo magno labore, & sumptibus, confirmante, & approbante Excels. Regimine in perpetuum Sanctissimæ Trinitatis Ecclesiæ conjunxit. Cùm verò ruinam minaretur, unà cum templo quatuor annorum intervallò meliorem in

in formam redacta est. Primus in ea DEO
 hostiam litabat Perill. ac Reverendiss. D.
 Josephus Ant. de Haack, Metropolitanæ
 ad D. Stephanum Basilicæ modò Canonicus,
 & cætus benefactor. Tametsi laudibus Di-
 vinis ferè perpetuis Ecclesia resonat, sin-
 gulari tamen solennitate Sanctum Ordinis
 sui Fundatorem, ex cujus præcordiis ap-
 probatas à Celsiss. Archi. Episcopo reliquias
 venerationi publicæ exponunt, prosequun-
 tur. Titulare præterea Festum Sanctissimæ
 Trinitatis, S. Francisci Salesii, S. Caroli
 Boromæi, S. Martini Episcopi, S. Leopoldi
 Austriæ March. Festum item titolare Con-
 gregationis de pia vita, & bona morte Do-
 minicâ 4tâ. Januarii solenni apparatu cele-
 brantur.

Monasterium F.F. Misericor- diæ S. Joannis de DEO.

EVocati ex Italia Annò 1612. Religiosi
 F.F. S. Joannis de DEO ab August. Im-
 per. Mathia, Carolo Principe de Liechten-
 stein suadente, urgentéque, in ægotan-
 tium Viennensium solatium, qui per angu-
 stias rei familiaris sibi ipsis auxilio esse
 non possent Comparatus primùm hortus
 1300. Rhenensium pretiò in suburbio, nunc

E

Leo-

Leopoldino ; quo loco dein Monasterium,
ac Templum S. Joanni Baptistæ sacrum Ma-
thiæ beneficiô surrexit. P. Joannes Bapti-
sta Castanedi, & P. Gabriel Ferrara Comi-
tes ambo primi Viennam advenère ; tan-
tum operosâ suâ misericordiâ, vitæque
sanctimoniâ profecêre, ut intra mensium
paucorum spatium per Germaniam, ac Po-
loniam plura iis conderentur Monasteria.
Placuit nimirum sancti hujus instituti cha-
ritas, quæ in plurimorum emolumentum
cederet. Voti religione tenentur, quot-
quot possunt commodè, reparandæ valetu-
dinis causâ ægrotantes suscipere, eamque
pro viribus curare. Dies omnis varia inter
ægrorum obsequia absumitur ; nunc preci-
bus miseris consulunt, nunc medicamina
porrigunt, vulneribus malagmata applicant,
ad extrema denique mediastinorum mini-
steria sese abjiciunt. Supplicantium ritu
vicibus aliquot ægrorum conclavia obeunt ;
hortantur præprimis ad peccatorum con-
fessionem, solantur piis colloquiis, nihil
denique eorum prætermittunt, quæ corpori-
bus, ac ægris animis restaurandis sunt
opportuna. Enituit Monasterii hujatis po-
tissimùm charitas, cùm Viennam Turca
obsideret ; campum hîc nacti uberrimum
languore, ac vulneribus confectos milites
solan-

solandi; strenuè adèò pio operi incubuè
 re, ut animam eos inter labores ponerent
 non pauci, quos inter F. F. Dominicus,
 Mathias, Ernestus, P. Carolus, F. F. Me-
 dardus, Udalricus, Simplicius, Athanasius,
 Emanuel, Felicianus, Maxentius, quorum
 postremi duo artis chyrurgicæ peritissimi,
 egregiæ singuli charitatis. Miserum in-
 modum Annò 1652. ortò vicina in domo
 incendiò Templum, Monasterium, hospi-
 tale conflagrârunt. Ferdinandi verò III.
 Imper. Munificentia adjuti instaurârunt sin-
 gula, ut suis rursus charitatis operibus va-
 care potuerint. Pientissimi Parentis munifi-
 centiam August. Leopoldus I. qui post-
 quam spatium ampliando Monasterio con-
 cessisset, Annò 1678. Brachium S. Joannis
 de DEO statuæ argenteæ inclusum, quod
 donò ab Hispaniæ Regina Leopoldus acce-
 perat, adjecit ob odorem etiamnum fra-
 grantem celeberrimum. Præter peccato-
 rum indulgentias altaria septem secundâ-
 mensis cujusvis Dominicâ visitantibus obve-
 nientes, atque altare privilegiatum S. Joan-
 nis de DEO feriâ quavis sextâ in defuncto-
 rum fidelium solatium, habent hac in Eccle-
 sia fideles pietatis incitamenta Iconem Socie-
 tatis Sanctiss. JESU MARIÆ, JOSEPH à gra-
 tiis frequenter impetratis, atque auctorita-

te firmatis celebrem; magno hæc erat præsidio, cum lues pestifera grassaretur; binæ præterea aliæ conspiciuntur imagines, Christi Servatoris una, DEI paræ altera; utraque inter flammam servata; particula S. Crucis feriâ sextâ populo accurrenti porrigitur osculanda. Cæterum sex abhinc annis V. P. F. Macarius Monasterii Prior, Provinciæ etiam aliquando Præses, ad eodè Monasterii fines ampliavit, ut Religiosorum quinquaginta, ægrorum septuaginta, & amplius capiat.

Domus, & Ecclesia R. R. P. P.
Clericorum Regularium Theatinarum.

Fundatorem Ecclesia, ac Domus Clericorum Regularium S. Cajetani habuit Eminent. Cardinalem Christianum Augustum Ducem Saxo-Zeizensen tum Ecclesiæ Jaurinensis Episcopum, Annò 1703. qui eorum consuetudine delectabatur, quod ad eodè paupertatis Studiosos suo pro instituto nõsset, ut non modò bona stabilia possidere, sed & vitæ subsidia petere eis sit interdictum; verùm abdicata rerum omnium terrenarum sollicitudine iis solummodo elemosynis victitent, quæ ultro offeruntur.

runtur. Primus Domûs Præpositus Reverendissimus P. Joannes Hlozeckh est renunciatus vir Doctrinæ singularis, triginta & amplius annis Pragensis Consistorii membrum. Secuti viri laude omni Clarissimi R. P. Amadæus Hamildon, qui postquam ad Ecclesiæ gremium etiam Serenissimos perduxisset, ad Persas usque procurrit, ab agendi dexteritate, comitate Persarum. Regi in amoribus, verus animarum venator, quo encomio Sanctiss. olim Ordinis Fundator celebratur. R. P. Franciscus Lifsau; R. P. Weichardus Barbo annis multis sacrosanct. Theologiæ Lector, inter pestiferorum demum obsequia defunctus, pari charitate R. P. Czrepiczki direptus. R. P. Maximilianus Miglio Visitator Generalis creatus; R. P. Pöock, Excell. Comit. Kinsky Legatum in Moscoviam comitatus, R. P. Gustavus Rosa Tribunus primùm Augusti Imper. Leopoldi I. dein supremus rei militaris Præfectus in Moscavia, sanctiora demum ad castra transit Divi Cajetani. Nobili omnes oriundi è prosapia virtutem ipsam magis reddunt conspicuam. Ecclesia Honoribus DEIparæ, ac sancti Cajetani dicata particulam S. Crucis, S. Cajetani, S. Andreae de Avel. venerationi publicæ exponit.

Monasterium S. MARIÆ Angelorum, vulgò Regium.

Regium, & exemptum ad S. MARIAM Angelorum Ordinis S. Claræ cænobium ab Elisabetha Austriaca Maximiliani II. Cæsaris Filia, & Caroli IX. Galliarum Regis Vidua Annò 1581. conditum; coemptum cum in usum Caroli Antonii Archiducis, Maximiliani Cæsaris Fratris, aulæ. Septem primùm Moniales Ordinis sanctæ Claræ Monasterium ingressæ Monachidò ab Elisabetha accitæ. Annò dein 1582. quintà Martii in horto, qui ab Illustriss. Comite Küenin Sereniss. Elisabethæ gratuitò oblatu fuerat, à Celsiss. Principe Joanne Caspary Neubeck, tum Episcopo Viennensi Sereniss. Reginâ, cum toto aulico famularu spectante prima Ecclesiæ jacta sunt fundamenta; quæ Annò sequente 2. Augusti ab eodem Cels. S. MARIÆ Angelorum honori est consecrata, & iisdem, quas S. Franciscus in nominis hujus Sacello Assisi consecutus est, Indulgentiis à Sixto V. Rom. Pontifice locupletata. In sacro hujus cænobii thesauro effusus è sacratissimo Christi latere sanguis, qui ei Cæsareâ Eleonoræ Ferdinandi III. Imper. Viduæ munificentia obvenit Annò 1668. singulari reverentia custo-

custoditur, atque è Facultate Celsiss. Principis Philippi Friderici Epif. Vienn. alterâ quot annis Mensis Martii sextâ feriâ publico cultui proponitur. Instituta etiam ad augendum sacratissimi Sanguinis cultum Congregatio, quæ etiamnum viger sub titulo sacrat. rosei Sanguinis JESU Christi saluberrimis legibus adstricta, amplissimis indulgentiis donata. Præter sanguinem sacrat. magnam S. Crucis particulam Elisabetha adjunxit, quam donô ab August. genitore Maximiliano acceperat. Integer etiam S. Joannis Baptistæ index à Sereniss. Regina ex Galliis allatus asservatur. Claret prodigiis imago DEIPARÆ MATRIS admirabilis. Hæc ad similitudinem Sanctæ MARIÆ Majoris, ab ipso S. Luca depictæ, efformata, ejusdemque attractu sacrata, ex Gallia item ab Elisabetha Annô 1578. Vienne deportata, Annô dein 1592. ex defunctæ Reginæ conclavi (uti, cum viveret, à conscientiæ suæ, totiûsque Conventûs arbitrio R. P. Petro Luck, Ord. S. Franc. fieri petiit) ad cænobium transferebatur, facta è voluntate demortuæ Fundatricis ad Moniales adhortatione, singulari semper imaginem hanc veneratione prosequerentur, sibi que in certissimum quavis in necessitate refugium materno affectu transcriptam meminerint.

nerint. Et sanè tum ipsa Regina Sereniff. tum alii complures miram imaginis virtutem, promptumque ad sanctissimæ Matris invocationem sensere auxilium. Certè Maximilianus Archi-Dux; Elisabethæ Frater, hoc præsidio è probrosa captivitate, quam occultis malevolorum artibus in Polonia perpeffus est, ereptum se gratus agnovit. Ubi enim Elisabetha pro fratris salute ad hanc DEIparæ imaginem preces fuderat, Mater sanctissima prætenfam ab icone dextram orantis Reginae capiti imponens ita Elisabetham affata dicitur: *Bono sis animo mea Filia, Frater tuus liberabitur.* Haud ita multò post liber Viennam appulit Anno nempè 1588. prodigiique factus certior in grati animi contestationem aræ argento diviti includi fecit. Hodiedum August. Austriacorum Domus in ea Matrem clementissimam experitur; vivax ceteroquin, amabilis adèd, ut omnem pictorum artem superet; ubi verò Augusta è Domo è vivis decedit quispiam, aut aliud sinistri evenit, mutatâ repente formâ pallere, oculisque tumere ajunt. Opem & præsentissimam, Maria Magdalena Comes à Monsfeld, suprema Archi-Ducum Præfecta senserat. Decubuerat è Diarrhæa Sereniff. Archi-Dux Maria Antonia, subinde Electoris Ba-

Bavariæ Consors, August. Leopoldi I. Cæsaris Filia periculosè adeò, ut ipsi de vita conclamatum medici putârint; simul ùt ad sacram hanc iconem pro salute Sereniss. Archi-Ducis deprecatur Magdalena, valetudini pristinæ restitui cæpit. Votum precibus adjunxit Magdalena in D. Virginis honorem Sacellum construendi. En hìc mirum quid! votum exsoluturæ Comiti obstetit P. Commissarius damnum ambulacro imminens, cui imponendum erat Sacellum, causatus; Verùm evocatis Archi-Tectis locum ostensuri in summo ambulacri tabulato delineatum colore rubeo quadratum sacellum conspiciunt; compertus nemo, qui interea temporis inibi adfuisset, D. Virginis voluntatem interpretati ad delineati formam sacellum construunt; quod tametsi crebris, ac ponderosis in Urbis obsidione globis quateretur, protegente procul dubio DEI parâ, illæsum, ac firmum perstitit. Bina præterea sub imagine hìc loci JESULUS dormiens colitur; reliquiarum item S. Christinæ V. M. caput cum ossibus quibusdam S. Elisabethæ Andree II. Hungariæ Regis Filiæ; caput item S. Gertrudis Ludovici Thuringiæ Comitis Viduæ; Scapula S. Leopoldi Marchionis Austr. Ad hæc conditum habetur sacrum S. Parthenii

M. corpus ab August. Imper. Leopoldo I. Annò 1666. recens electæ Antistiti Mariæ Bibianæ è Comitibus à Breuner oblatum ea lege, ut reliquiæ hæ sacræ hoc in cænobio colantur perpetuò, ne tum ipse, tum reliqua August. Domus D. Parthenii patrocinio unquam destituatur. Hujus præprijis Divi ope post sanct. DEI Matrem se Annò 1683. obsidione Turcica liberatam grata etiamnum Vienna proficitur. Ubi 12. Septembris Festa S. Parthenii die ad sacrum ejusdem corpus diu noctûque singulari cum pietate S. hujus Belliducis auxilium imploraretur, nocte eâdem soluta obsidio, cum castris Urbem Turcæ profugi reliquere. Ut & de pientissimo Sereniss. Reginae Elisabethæ cænobii Fundatricis obitu pauca commemoremus, contigit is communi luctu 22. Januarii Annò 1592. ætatis Elisabethæ 38. sepulta absque omni apparatu funebri, ut pro insigni demissione ipsa fieri postulârat, magnâ omnino sanctimonix opinionione. Bienniò post ligneam Christi Crucifixi imaginem erectam antea, occupatò à Turcis Jaurinò, dum 40. horarum preces hîc persolverentur, Magdalena quæpiam è Gynæceo Elisabethæ crucis stipitem Reginae Oratorio, corpus verò ejusdem monumento obvertisse observârat.

Cete-

Cæterum Regium istud cænobium Pontificum, ac Cæsarum privilegiis ad eò exemptum, ut non nisi Reverendissimo totius Ordinis S. Francisci Generali, & Eminent. Cardinali Ordinis Proteçtori sit subjectum; neque ulli etiam sæcularium potestati, præter August. Imperatorem, subest. Procurabat has immunitates Elisabetha ipsa à Clemente VIII. Pont. Rudolpho II. Cæsare supremùm obtestata, ut supremi velut conditores cænobium à se cæptum protegerent.

Monasterium S. Josephi Monialium de Monte Carmelo. S. Claræ Monialium ad S. Nicolaum; Religiosarum Virginum S. Ursulæ.

TRia hæc Asceteria s. uno complectimur, quod pleniorum eorum notitiam non habuerimus, quàm quæ è vulgaris jam sæpius Monasteriorum primordiis colligi poterat. Monasterium S. Josephi ad 7. Libros dictum à domo in usum ædificii comparata nomen traxit. Fundatum est ab Eleonora Ferdinand. II. conjuge August. Primum Monasterii lapidem Eleono-
ra

ra ipsa posuit August. Imperatore, Sere-
niss. Archi - Ducibus spectantibus Annò
1633. 22. Octobris. Benedictus lapis ab
Eminent. Cardinali à Dietrichstein. Inco-
lunt Monasterium Religiosæ Virgines Or-
dinis Beatissimæ Virginis de Monte Car-
melo, cujus honoribus August. Fundatrix
sacrum voluit. Quæ primæ incoluère, Ge-
nuâ partim, partim ex Imperio (binæ nem-
pe utrinque) sunt evocatæ. Adeò huic
pientissima Imperatrix afficiebatur, ut ad
aram majorem Ecclesiæ desiderârit se-
peliri.

Tempellum olim cum domo annexa pue-
rorum educandorum usui destinata extra
Urbem positum D. Nicolai erat Monaste-
rium ; à Reverendis dein P. P. Ordinis S.
Francisci post dirutum S. Bernardini Mo-
nasterium habitatum. His verò ad S. Hie-
ronymum translatis Sanctimonialis Ordi-
nis S. Claræ successère, Annâ Eleonorâ
suadente ab Augusto Ferdinando II. Poso-
niò evocatæ. Templum exiguum Annò
1651. ac Monasterium ipsæ sibi condidère.

Virgines Religiosæ D. Ursulæ ab August.
Imper. Vidua Eleonora tertia Ferdinandi III.
Conjuge Leodiò accitæ sub Annum 1660.
Viennam pervenère. Dum asceterium iis
conderetur annis aliquot in domo qua-
piam

piam Collegio S. Dorotheæ vicina habitârunt. Coëmptis dein in platea à S. Joanne nuncupata domibus aliquot Templum ædificârunt, quod Annò 1675. die 3. Septembris D. Martyris Ursulæ honoribus est consecratum.

Templum S. Michaëlis R. R.
P. P. Clericorum Regularium S.
Pauli vulgò Barnabitarum.

Altera in Urbe Paræcia est S. Michaëlis Archangeli. Quinto abhinc seculo à pia quapiam vidua Sacellum D. Michaëlis honoribus exstruebatur, quod Rudolphus III. ac Otto I. Archi-Duces Austriæ Alberti I. Rom. Imper. Filii ampliârunt, atque ob singularem fidelium in D. Michaëlem pietatem Paræciam voluère, uti monumenta testantur pervetusta. Minore adhuc forma id erat, dum Albertus V. Archi-Dux cæptum à Rudolpho, & Ottone Templum perfecisset amplius, chorúmque adjecisset. Liquet id è sequentibus caractere antiquo sinistro templi latere descriptis :

„ Annò ab Incarnatione Domini
 „ M. CCCC. XVI. consummatum est opus
 „ ædificationis Altaris, & chori Ecclesiæ
 S. Mi-

„ S. Michaëlis Archangeli, tunc temporis
 „ regnante Illustrissimo Principe, ac Domino
 „ gratiosissimo DEI gratiâ Duce Austriae,
 „ Styriae, & Carinthiae, Comitêque Tyro-
 „ lis, & ob ejusdem gratiosae impetrationis
 „ implementum consecratus est praesens
 „ chorus unâ cum Altari, & Ecclesia totalis
 „ cum cæmeterio ex novo dignè reconci-
 „ liata per Reverendissimum Patrem in Chri-
 „ sto, & Dominum, Dominum Georgium
 „ DEI, & Apostolicæ Sedis gratiâ Episco-
 „ pum Passaviensem, qui sua ex gratia com-
 „ mutavit festum Dedicacionis Ecclesiæ pro-
 „ pter rationabiles causas, quod prius ce-
 „ lebratum est annuatim Dominicâ proximè
 „ Festum S. Michaëlis Principis, in Domini-
 „ cam primam post Festum Corporis Christi
 „ perpetuò postea duraturum. Facta est
 „ hæc consecratio pridie nonas Aprilis die
 „ Dominicâ, qua cantatum fuit Judica Do-
 „ mine in honore Sanctissimæ, & Indivi-
 „ duæ Trinitatis, & in honore B. M. V. &
 „ præcipuè in honore S. Michaëlis Archan-
 „ geli, & omnium Angelorum. Continen-
 „ tur autem in hoc Altari præcipuæ omnes
 „ reliquiæ pristinae, quæ nunquam aperta
 „ sunt per Dominum nostrum Gratiosissi-
 „ mum Episcopum, qui aperire recusavit;
 „ sed reliquiæ ex novo per ejusdem gratiam
 „ im-

„impositæ sunt hæ. I. de ligno S. Crucis,
 „de lacte gloriosæ-V. M. Item S. Joannis
 „Baptistæ, S. S. Petri & Pauli Apost. S. An-
 „dreæ Apost. S. Matthæi Apost. & Evang.
 „S. Marci Evang. Item Barthol. Apost.
 „Stephani Proto - Mart. Georgii Mart. S. S.
 „Cōsmæ, & Damiani, Primi, & Feliciani,
 „Colomani Mart. Nicolai Confess. de Tum-
 „ba S. Nicolai. Item Catharinæ Virg. de
 „sepulchro ejusdem. Item Margarithæ
 „Virg. Item Mariæ Magdalenæ, Ælisabe-
 „thæ Reginæ, Item Balburgæ. Item de
 „offibus undecim millium Virginum. Item
 „Christinæ Virg.

Commissa paræcia Ecclesiasticis, Decano
 nempe, & tribus Capellanis ad unum usque
 1626. quo à Ferdinando II. (jus enim Pa-
 trōnatūs penes Cæsarem est) præsentati
 sunt RR. PP. Clerici Regulares Congregatio-
 nis S. Pauli Apostoli Româ ceu præsidium
 adversus hæresim per Eminent. Cardinalem
 Ernestum ab Harrach expetiti à S. Congre-
 gatione de propaganda fide. Ab Eminent.
 Cardin. Vienn. Episcop. Melchioro Kleffe-
 lio 4. Maji collata Paræcia solenni ritu, post-
 quam A. R. D. Martinus Sebaldo Decanus,
 & Parochus Templi hujus suo se jure abdi-
 casset; qui Tulnæ Decanus est renunciatus.
 Primi, qui Parochiali munere sacro hoc è
 catu

cætu fungebantur, erant RR. PP. Don Flo-
rius Cremona, Don Venustus de Venustis;
quibus se mox junxere operarii strenui, qui
vineam Domini magna cum laude excolue-
runt; ac præprimis Don Florentius Schiling,
qui 37. Annis pro concione dixerat magno
cum animarum emolumento. Conciones
ejusdem typis vulgatæ hodie dum celebra-
tur. Meliorem exinde Templum formam
induit. Viginti omnino, & una minores
quidem aræ collatæ antea, quæ quantum
sibi deposcebant spatii, tantum affluentii
populo detrahebant; itaque è consensu
August. Ferdinandi II. & III. ad quindecim,
sed specie augustiore, redactæ sunt. Ara
præterea summa commodiore loco collo-
cata; ad quam, quemadmodum in perpetuam
beneficii memoriam Alberto V. exstat
monumentum, ita adversa ex parte August.
benefactoribus aliud RR. PP. posuere:

Ferdinandus II, Rom. Imperator S. A.
Ad S. Michaëlis Templum
Cujus Austriaca Domus jus Patronatûs à
sæculis gessit
Congregationem Cleric. Regular. S. Pauli
Ad Divini cultûs augmentum, ac Cath.
fid. propagationem
Melchiori Card. Klëffelio Vienn, Epif.
præsentedam

In-

Institui voluit Annô M. DC. XXVI. die
XVI. Maji.

Atque Eccles. jam reflorenti decoro restituta
Summóque Altari illibato commodius
translato

Novis immortalis Laureæ felicibus
Auspiciis

Ferdinandi III. Austriac. Cæsarum XIII. Co-
ronationis die 30. Decemb. 1636.

Augustissimis Benefactoribus grati animi
monumentum

Exultantes P. Patres.

Dignum memoriâ tabernaculum accessit,
à pretio, venustate prorsus singulare, cujus
utroque è latere approbatæ ab ordinario
extant reliquiæ: Caput S. Aurelii, caput S.
Valerii Regis Hispan. & avunculi S. Ursulæ.
Ossa S. Evodii, Lini Pap. & M. ex Societate
S. Ursulæ, Aniani, Feliciani, Aureliæ, Vi-
ctoriæ, Offrii, Faustini MM. Item SS. Con-
stantii, Justini, Marcellini, Simonis, Cy-
rilli, Valentini, Beinii, Apolloniæ, For-
tunatæ, & ex societate S. Gereonis MM.
Aliæ item reliquiæ Sanctorum festis solen-
nioribus exponuntur: S. Clementis, Vin-
centii, Felicis, Constantiæ, Peregrinæ,
Adaucti, Benigni, Fausti, Lucii, Hyacin-
thi, Maximi, Venerandæ, Clementiæ,
Mauritii, Stephani, Angeli. Inter festa so-
lem-

F

lem-

lemnia apparatu singulari festum Expectationis Partus, Fundatrice Augusta Imper, Eleonora Leopoldi I. Conjuge, celebratur. Ad aram nunc progredimur, quæ à prodigiosa imagine Mariæ de Candia, celebris. Hæc olim in Insula Candia D. Nicolai Templo venerationi publicæ exponebatur; Ubi Turcæ hanc Insulam, Venetorum olim, occupassent, profugos inter Sacerdos quispian, ne quid Sacrilegum auderent Turcæ, imaginem eripuit, ac Armorum Cæsareanorum Præfecto Kielmanseck dono dedit, qui ut venerationem majorem eidem conciliaret, RR. PP. Barnabitis tradidit custodiendam. Haud ita multò post prodigiis claruit. Annò 1679. R. P. Don Casimirus Demski pestiferorum obsequiis destinatus lue funesta & ipse corripitur; munitus jam sacris præfidiis ad agonem singulari fiducia B. V. de Candia, ejusdemque præfidio se commisit. Visus sibi in somnis DEI param sanctos inter Rochum, & Sebastianum mediam conspicere, hortarique, psalmos à D. Bonaventura suum in honorem compositos recitaret, cui dum obsequitur, sanus, incolumisque stupentibus omnibus repente evigilat. Approbatum à loco ordinario prodigium magnam exinde fidelium venerationem DEI paræ conciliavit, Altera item
in

In Deiparæ imagine à Vesperis dicta, magnum
adversus calamitates quasvis præsidium, &
puerperæ præcipuè, fideles experiuntur.
Inter Sodalitates Hispanicam nempe, Gratia
DEI, Angelorum antiquissima, SS, Eucha-
ristiæ, ipsa penè cum Ecclesia suam ducit
originem amplissimis Privilegiis est donata.
Nihil denique, quod ad provocandam fi-
delium pietatem valere, ut deesset, con-
structum organum, cui aliud per Urbem
conferendum est nullum.

Coloniæ hinc ductæ sunt ad Mariam
Auxiliatricem. Cæmeteriò caruerat Paræ-
cia S. Michaëlis. Hinc vinea Annò 1660,
eum in usum redempta; ut sacrum magis
locum referret, Sacellum in piè defuncto-
rum solatium exstructum est, in eoque cla-
rissima modò à favoribus B. V. Auxiliatri-
cis imago collocata. Ne quid Turcæ Ur-
bem obsidentes Annò 1683. In DEIparam
perpetrarent, tutiorem in locum ad S. Mi-
chaëlis nempe Ecclesiam translata est; in-
de verò An. 1689. apparatu magnifico, pro-
curante id potissimùm Cels. Principe Paulo
Esterhazy Palatino Hungariæ, suam in sta-
tionem reposita. Tantum fidelium in
DEIparam pietas legatorum, donorúmque
contulit, ut Magnificam in Ecclesiam ap-
paratu omni eleganter instructam Sacellum
F 2 transie.

transierit. Curantur Divina omnia solertissimè, instituta Sodalitas B. V. Auxiliatricis à Clemente XI. confirmata Annò 1703. & privilegiis donata.

Monasteria R.R. P.P. B. V. de Monte Carmelo Calceatorum.

EUm aliquando locum obtinuère, uti referemus, R.R. P.P. de Monte Carmelo Calceati, quem modo Domus Professorum S. J. occupat. Viennam denuo Annò 1661. redièrè coëmptisque domibus aliquot Templum, ac Monasterium sibi rursùm condidèrunt primum ejus lapidem ponente August. Josepho I. Rom. ac Hungar. Rege Annò 1687. Utrúmque modò ad omnem elegantiam instructum 50. Religiosorum alit; dicatum Templum S. Josephi honoribus imaginem S. Mariæ Majoris fidelium venerationi, & solatio proponit. Summò studiò Archi-Confraternitas Scapularis hìc suas partes obit è viris sexcentis, sexcentis item mulieribus conflata, pro quibus singulis post obitum præter solenne decantatum Requiem 40. Missæ sacrificia haberi consuevère. Viget & altera Sodalitas sub titulo JESU, MARIÆ, JOSEPH; utraque Altari privilegiato celebris;

bris ; in prioris quidem diebus singulis, posterioris feriâ quavis secundâ liberari è piacularibus flammis fidelium animæ possunt. Inter Sanctorum reliquias S. Alberti Ordinis sui, S. Item Magdalenæ de Pazzi præcipuè venerantur.

Monasterium R. R. P. P. B. V.
de Monte Carmelo Discalceatorum.

Monasterium, Templumque R. R. P. P. de Monte Carmelo Discalceatorum August. Rom. Imper. Ferdinandum II. Fundatorem nactum est. Ductus is præcipuè affectu tenerrimo in R. P. Dominicum à JESU MARIA, cujus interpositis apud DEUM precibus relatam adversùs Fridericum Comitem Palatinum Victoriæ prope Pragam in albo Monte Annò 1620. Ferdinandus tribuit. Obiit P. Dominicus magna Sanctimonie opinionione, ejus corpus ad aram Templi majorem conditum. Frequens ejus habetur memoria à Divæ Virginis imagine, quam cum à sordibus vindicaret, inclinato capite gratias sibi reponi Dominicus audierat, inque vicem obsequii amplissimorum favorum sponsonem recepit. Delata post ejus obitum imago August.

Ferdinando II. ejusdemque Aug. Conjugi Eleonoræ, magna semper veneratione, ac pretio habita. Ab utriusque excessu rufus R.R. P.P. reddita gratias uberrimas suis Clientibus impertitur. Floret & hîc Sodalitas S. Scapularis; Sancti item Nutritii Josephi, cujus Festum singulari aparatû, & pietate obitur; S. item Theresiæ, Joannis à Cruce, quorum reliquiæ sacræ hac in Ecclesia quiescunt. Hæc erant, quæ de utroque Monasterio comperimus.

Collegium Canonicorum Regularium S. Augustini ad S. Dorotheam.

Templum S. Dorotheæ ab Alberto III. Archi-Duce Austriæ captum Rudolphus IV. Alberti Filius absolvit. Consecratum Annò 1360. à Georgio Passaviensi Episcopo SS. Dorotheæ, Catharinæ, SS. Apostolorum, & Archangelorum honori, quatuor, & quinquaginta Annorum spatîo Clerici sæculares, privatum utpote beneficium, coluere; supremum Andreas Planck, Parochus in Gõrs, Alberti IV. Cancellarius administrabat. Eo affectu in D. Augustini Canonicos Andreas ferebatur, ut Templum D. Dorotheæ in Canonicorum Colle-

Collegium immutari cuperet; enixis precibus ab Alberto efflagitârat, viros ut à virtute, scientiâ Clarissimos accerferet aliunde, stabilémque iis sedem indulgeret. Annuit desiderio Albertus, domus aliquot. Templo aditas redemit, quas deinceps incolerent. Tres Thirnsteinio, Ægydius nempe, Anselmus, Andreas, duo ex S Hippolyti Canoniam Erhardus, & Joannes submissi sub Annum 1414. è quibus Ægydius dignus præ cæteris habitus, qui recenti Collegio Præpositus præesset. Domus veteres in meliorem Collegii formam Albertus laborabat redigere, privilegiis etiam munivit amplissimis; quin structuram absolveret, mors impedivit; reservatum id Alberto V. hujus nominis Rom. Imper. qui perfectis jam ædibus redditus etiam ampliores addixit Annò 1423. Accessère & alii in Canoniam hanc benefici liberaliter adeò, ut à quinto ad vigesimum paulò pòst creverit Canonicorum numerus. Nunquam non in amoribus Alberti successoribus erat Canoniam; Templum inde aulicum Fridericus parabat, anteriorem jam Ecclesiæ partem elegantiore in formam orsus redigere. Ferdinandus I. è consensu Romani Pontificis fundato à se recens Episcopatu Viennensi, Passaviensis ordinarii potestati

Canoniam exemit, Viennensi deinceps
 voluit subesse. Fœcundum semper viris
 celeberrimis S. Dorotheæ Collegium Late-
 ranensi adscriptum, ut alienis etiam à Col-
 legiis inde Præpositi postularentur, Thirn-
 steinium quidem Reverendissimus D. Ma-
 thias Schrekeysen, primus ibidem mitratus
 Præsul, Reverendiss. D. Balthasar Puechseer,
 Reverendiss. D. Andreas Faber, Reverendiss.
 D. Godefridus ab Haslingen, ad S. An-
 dream verò Annò 1599. Reverendiss. D.
 Christophorus Gayl; ductæ hinc integræ
 Coloniae in Canoniam Rottenmanensem
 in Styria inchoatam; huic verò Collegio,
 deserto Episcopatu Chiemteensi, se Reve-
 rendiss. D. Ludovicus Schenebner inseruit.
 Quotquot denique Canoniam rexerunt
 Præpositi, tot singularia numerat ornamen-
 ta; lubeat eorundem retexere Catalogum,
 quantum quidem comperire licuit,

1. Reverendiss. D. Ægydius AA. LL. &
 Phil. Doctor Professus Thirnstein. Spe-
 ctatæ Virtutis, & Doctrinæ.
2. Reverendiss. D. Andreas Professus Thirn-
 stein.
3. Reverendiss. D. Henricus ad S. Dorotheæ
 Professus, vir egregiè doctus, subinde
 Poëticâ laureâ donatus,

4. Re-

4. Reverendiss. D. Nicolaus de Corona vir Doctissimus Academiae Viennensis Vifitator.
5. Reverendiss. D. Stephanus J. U. D.
6. Reverendiss. D. Gregorius Prunhoffer, Inclyt. Statuum Infer. Austriae Deputatus.
7. Reverendiss. D. Sigismundus Kuglperger Inclyt. Statuum Infer. Austr. Deputatus Bibliothecam condidit, senio demum confectus suo se munere abdicavit.
8. Reverendiss. D. Bernardus Aurifaber.
9. Reverendiss. D. Hieronymus Schmidl, qui ultrò Præpositi dignitate decessit.
10. Reverendiss. D. Franciscus Püchler, Tyrolensis, Statuum Inclyt. Infer. Austriae Deputatus, laboribus demum, senioque confectus ultrò regendam alteri Canoniam reliquit.
11. Reverendissimus D. Joannes Albinus, qui adè prudentiâ, pietate excelluit, ut quamvis domi suæ haberent S. Dorotheæ Canonici viros muneri huic sustinendo aptissimos, è Canonica Claustro - Neuburgensi postularetur. Inclyt. Statuum Infer. Austr. Deputatus.
12. Reverendiss. D. Clemens Staffelsteiner, ob doctrinam singularem, virtutè que

- Pio IV. Pontifici summo in amoribus;
 primus Præpositorum Pii Pont. auctori-
 tate usus Pontificalibus.
13. Reverendiss. D. Gallus Mayer, morte
 præmaturâ direptus, ne integrò quidem
 annò præfuit.
14. Reverendiss. D. Georgius Karstner, invi-
 tus ob animi demissionem singularem eli-
 gentium annuit desiderio, post ultrò se
 abdicavit.
15. Reverendiss. D. Georgius Prenner, Car-
 niolus Labac. Maximiliani II. Rom. Imp.
 Eleemosynarius, Inclyt. Statuum Infer.
 Austriæ Deputatus, postquam Canoniam
 hanc rexisset sexenniò, Ducum-
 burgum ad Præpositi dignitatem postulatus, obiit
 ibidem annò 1590.
16. Reverendiss. D. Martinus Radwiger, Car-
 niolus, Inclyt. Statuum Infer. Austriæ De-
 putatus, ad regendam demùm Ecclesiam
 Neostadiensem Episcopus evocatur; sin-
 gularem hunc Societas JESU veneratur
 benefactorem.
17. Reverendiss. D. Christophorus Thutt,
 Austr. Vienn. postquam annis sex, & vi-
 ginti gubernâisset, seniò confectus resig-
 navit munus Præpositi.
18. Reverendiss. D. Andreas Mosmiller, Ba-
 varus, Claustro-Neoburgi Professus, ibi-
 dém.

démque Decanus ob regendi dexteritatem inde postularus, repetitus à suis Canoniam utramque summâ laude, & emolumentô rexit. Inclyt. Stat. Infer. Austr. Deputatus.

19. Reverendiss. D. Hieronymus König, Austr. Vien. vir mansuetissimus, à suis ut pater dilectus.

20. Reverendiss. D. David König, non tam sanguinis conjunctione, quam virtute Hieronymi Germanus obiit 1642.

21. Reverendiss. D. Jacobus Nirnberger, à pietate in Deiparam celebris, tribus indies & amplius horis ad ejusdem imaginem prostratus precabatur, lachrymis crebrò diffluens; ut D. Virginis honorem promoveret concentum Musicum, Missam quotidianam fundavit.

22. Reverendiss. D. Ferdinandus Soyer, Austr. Vien. ex concionatore zelosissimo Præpositus obiit annò 1670.

23. Reverendiss. D. Hieronymus Hayden, Austr. Vien. S. S. Theol. Doctor, S. C. M. Consiliarius, bis Antiq. & Celeb. Universitatis Rector Magnificus, Inclyt. Statuum Infer. Austr. primùm Deputatus, dein Oeconomus perpetuus. Alter propè Fundator audiit ob rem œconomicam egregiè administratam, Collegium ad elegantiam omnem,

omnem, commoditatēque ædificatum;
studiorum fautor eximius, obiit an. 1698.

24. Reverendiss. D. Ferdinandus Noltheius,
Austr. Vien. A.A. L.L. & Phil. Doctor,
S. C. Maj. Consiliarius, Inclyt. Statuum
Infer. Austr. Deputatus, tertiā etiam vice
Antiq. & Celeb. Universitatis Rector Ma-
gnificus, ad hodiernum splendorem Eccle-
siam excoluit, obiit annō 1712.

25. Reverendiss. Perillus, ac Amplissimus
D. D. Ferdinandus Adler, S. C. M. Con-
siliarius, Inclyt. Statuum Infer. Austriæ
Deputatus actualis, vivum ipse sibi virtutis,
doctrinæ, agendique dexteritatis elo-
gium longè amplissimum.

Non Præpositos modò, sed & reliquo è
cætu omni laudis genere conspicuos Colle-
gium S. Dorotheæ habet incolas, tres pur-
purâ Theologicâ ornatos, eo honore di-
gnissimos complures etiamnum. Inter be-
nefactores numerat præcipuè post August.
Domum Austriacam Reverendissimum D.
Ludovicum Schenebner, Episcopum Chi-
embseensem antea, post ad S. Dorotheam
Canonicum, uti memoravimus; Reveren-
dissimos Episcopos Passavienses, Illustr. D. D.
Comites de Salm, è quibus Nicolao ob
præclara in Rempublicam merita illustre
Mausæolum Ferdinandus I. conflui curârat;
Illustr.

Illustr. D. Leonardum de Krueg, Alberti II. Imper. aulæ Praefectum. Illustr. D. Com. à Nogarolis, Illustr. D. L.B. Carolum ab Hermonstein; Illustr. D. Christophorum à Puechaimb, Illustr. D. Eusebium L. B. à Khuen, quorum plerique in Canonix hujus Templo sepulti. Ecclesia ab arte, pretio, elegantia celeberrima Sacras S.S. Jofinii, & Jonissii Reliquias venerationi publicæ exponit.

Monasterium R.R. P.P. Eremitarum S. Augustini in Via Regia ad S.S. Sebastianum, & Rochum.

UT voti sponsione, quo se obstrinxerat, Ferdinandus III. Rom. Imp. se solveret, Annò 1642. S.S. Rochi, & Sebastiani honoribus Templum, ac Monasterium cæperat; spatiò prorsus exiguò calamitates plurimas perpeffum; Annò 1656. incendiò horribili propè totum conflagravit. Dum restaurare R.R. P.P. Annò 1681. parabant, mox à Turcis urbem obsidentibus rursus est dirutum; exinde verò curâ, ac sollicitudine A. R. P. Ferdinandi Hanisch S.S. Theol. Doctoris, ac Prioris Monasterii ædificium totum illustrius longè, ac unquam fuerat antea, redditum. Viris à doctrina spectatis haud unquam caruit; numerat complures
Theo-

Theologicâ purpurâ decoratos, ejusdémque
 Inclytæ Facultatis in Antiq. & Celeb. Uni-
 versitate membra, quin ordinarium in mo-
 ralibus in eadem Professore, Templum
 quod attinet, ab insignibus Divorum reli-
 quiis aurô, argentô, gemmisque ornatu ce-
 lebratur; habet particulam S. Crucis; San-
 guinis, qui è brachio S. Nicolai Tolentini
 promanavit; binas item particulas majores
 S. Ordinis Fundatoris Augustini, ejusdém-
 que S. Matris Monicæ; dentem S. Apollo-
 niæ; jaculum, quô confixus S. Sebastianus;
 Altaria privilegiata præterea plura; Soda-
 litates: S. Rochi Annô 1677. ab Innocen-
 tio XI. confirmatam; B. V. Consolatricis,
 cincturæ S. Augustini, & S. Monicæ à Gre-
 gorio XIII. Gregorio XIV, Clemente VIII,
 amplissimis privilegiis donatam, à Clemen-
 te X. confirmatam; item Sodalitatem aliam
 in solatium Fidelium defunctorum sub pa-
 trocinio S. Nicolai Tolentini Annô 1715,
 à Clemente XI. confirmatam.

Monasterium R.R. P.P. Prædi-
 catorum Ordinis S. Dominici ad
 S. Mariam Rotundam.

ERunt non pauca, quæ de celeberrimo
 hoc Monasterio S. Mariæ Rotundæ re-
 latu

latu dignissima, non nisi paucula tamen nobis, sæpiusque vulgata innotuere. A Leopoldo V. Austriae Duce, teste Lazio, in usum Templariorum Templum istud erectum, ubi victoriis ex hostium spoliis clarus ex Asia, Richardi præterea Anglorum Regis multâ ditatus esset egregiè Annò 1190. Pulsis Templariis Leopoldus VIII. Archidux Austriae Venerabilis Prædicatorum Ordinis Religiosis Annò 1325. concessit. Dirutum rursus Annò 1529. cùm Viennam Solymanus obsideret. Instauratum à Ferdinando I. Rom. Imp. ab August. demum Ferdinando III. novum omninò è fundamentis Templum ædificari cæptum Annò 1631. primum ejusdem lapidem ponente Ferdinando, Bibliothecam celeberrimam Illustr. D. S. R. I. Comes Joachimus de Windhag adjecit Monasterio eâ lege, ut quatuor indies horis, demptis festis, ac vacationum diebus, pateret omnibus. Altera novissimè ab Excel. D. Com. Martino Veterano Gschwindt, S. M. Campi-Mareschallo Bellico, in usus pariter publicos destinata accessit. Decus maximum Monasterio à scientiis severioribus, atque à viris omni scientiarum laude semper florentibus accedit. Publicam approbationem in Aula Academica ferunt crebriùs; in Sacras litteras è celeb. Monaste-

sterio Professor publicus commentatur subtilissimè, testimonium sapientiæ facit amplissimum purpura Theologica compluribus collata. Præter cætera festorum solemnia sacra Deiparæ dies apparatu singulari celebrantur à Sodalibus potissimum S. Rosarii, quæ Sodalitas uti à prærogativis, Privilegiis, ità à Sodalium piorum numero celeberrima.

Academicum Societatis JESU Collegium.

STatuerat jam antea Serenissimus Rom. Rex Ferdinandus ad reprimendum potissimum hæresis furorem JESU Socios Viennam evocare, ubi verò sub Annum 1550. Augustæ Imperii Comitibus interesset ad eò R. P. Claudii Jaii, è primis decem Ignatii Socii, alloquìò in sententia obfirmatus, ut litteras illicò ad S. Ordinis Fundatorem dederit, quibus ad expurgandamque, colendamque Domini vineam operarios aliquot mittendos postulabat. Annò igitur 1551. Mense Aprili undecim è suis Ignatius deligit humanioribus juxtà in litteris, ac disciplinis severioribus egregiè versatos, qui Serenissimi Regis voluntatem pro virili explerent. Ductu P. Nicolai Lanoyi Mense Majo Viennam pervenère. Excepti benevolè

volè Sereniff. à Rege ; recreatus præcipuè Patrum adventu Reverendiff. Urbanus Episcopus Labac., Regi Sereniff. à confessionibus, qui, ut evocarentur Patres haud parùm operæ contulerat ; distribuit eos continuò per hospitia, domi suæ alimenta suppeditavit. Actum dein Sereniff. Regis iussu cum R. R. P. P. Prædicatoribus, partem Monasterii, sumptibus Regiis restaurandam Sociorum usui relinquerent, quam paucis post diebus occuparunt. Evocati præterea Anno insequenti à Ferdinando Ingolstadiò P. P. Petrus Canisius, & Nicolaus Gaudonus ; primus ad populum conciones habere iussus, alteri secunda Theologiæ Scholasticæ lectio collata, ceteri erudiendæ politioribus litteris juventuti, fidei Orthodoxæ promovendæ strenuè operam dabant ; læta hæc primordia P. Claudii Jaji obitus funestavit ; funus è P. P. Prædicatorum cœnobio in D. Nicolai ædem elatum in templi medio conditum est. Postquam integrum pene triennium ad S. Mariam Rotundam Patres exegissent, ad incolendum Carmelitarum Monasterium Regis Serenissimi, ac Summi Pontificis auctoritate Annò 1554. transière. Adeò exinde infestos sibi heterodoxi JESU Socios experti, ut in belli sustinendi præsidium conferre quidquam se

G

velle

velle negarent, nisi hos finibus suis Cæsar
 arceret. Unius P. Georgii Scherer operâ,
 ubi concionibus aulicis fidei controversias
 diluit, centum, & amplius vix Anni dimi-
 dii spatiò Augustanam Confessionem eju-
 rârunt. Nec segniùs studiorum ardor pro-
 movebatur; ut æquò parùm oculò confluen-
 tium privatas ad Scholas adolescentum nu-
 merum respicerent non nulli. Collocatum
 laboris plurimum in instituenda convicto-
 rum juventute; condita sub Annum 1573.
 D. Barbaræ Sodalitas tantò Gregorii XIII.
 solatiò, ut non confirmârit modò, do-
 nârítque prærogativis singularibus, verùm
 alumnos 24. decreverit attributa pensione
 annua ibidem alendos. Felices aded in ju-
 ventute instituenda progressus August. Imp.
 Ferdinandum II, permovére, ut Universi-
 tati uniendum Societatis JESU Collegium
 censuerit datis ea super re ad Universitatem
 litteris, quibus pro sua id potestate impe-
 rabat; præstitum id Annò 1622. 16. No-
 vembriis amicæ utrinque compositione. An-
 nò insequenti veteri in foro Aulico Colle-
 gio Patrum Societatis Coloniae in appa-
 ratas pro novo Collegio ædes traducta; tem-
 pli vices obibat Sacellum vetus Collegii
 grassante hæresi in tabularii usum conver-
 sum; Annò verò 1625. cum sacri domicilii
 for-

formam jam ædes veteres præferrent, ex integro commigrârunt P. P. Surrexerat in- terea è veterum domorum ruderibus novam in formam cum Collegio Ecclesia ; Annò 1631. ab Eminent. Cardinali Dietrich- steinio spectante sacros ritus August. ipso Cæsare Clementissimo Collegii, Templique Fundatore cum Aula universa, est conse- crata post Paschæ ferias. Eo ex tempore conabantur Patres ea omnia, quæ facerè ad promovendum Divinum obsequium, sa- lutem alienam, litterarumque incremen- tum possent. Præter Divorum reliquias in D. Xaverii Sacello imago DÈIparæ asser- vatur, quæ jam Occidentalibus olim in In- diis claruisse prodigijs perhibetur, inde ve- rò in Hispaniam primùm, ad August. dein Imperatricem Mariam Hispaniæ Infantem Ferdinandi III. conjugem delata. Hæres sacri hujus thesauri scripta Catharina Co- mes à Wallenstein, hæc verò suum sub o- bitum P. Francisco Menegatti, August. Leo- poldo I. à Confessionibus, ea lege detulit, publico ut cultui exponeretur. Præsidium senserunt maximum adolescentum plurimi, seu in litteris progressum, seu servandæ in- tegrîtatis auxilium flagitarent. Sodalitates studiosa è juventute conflatae tres, sub As- sumptæ prima, sinè labe Conceptæ altera,

tertia Purificatæ Virginis patrocinio; major Sodalitas id præ cæteris prærogativæ habet, quod Rectoris Mariani munere is fungatur potissimum, qui Antiquiss. & Celeb. Universitati ea tempestate Rector præest Magnificus.

Domus Professorum Soc. JESU
& Domus Probationis ejusdem
Societatis ad S. Annam.

DOMUS hæc aliquando, utim me inimus, R. R. P. P. de Monte Carmelo erat Monasterium; dein Authoritate Pontificiâ & Cæsareâ P. P. Soc. traditum. Ædes parùm compositæ, ruinæque proximæ iis solùm muris desiniebantur, qui hodiedum domus aream respiciunt; pars reliqua à Societatis hominibus subinde adjecta est. In Collegium, Gymnasiúmque Cœnobium migrâsse diximus. Ubi verò Ferdinando II. Imperante, Cæsare in Societatem munificentissimo, Annò 1625. Collegium in Academiam cum fundatione omni translatum, in Professorum domum permutatum est, cujus incolæ deinceps non carerent modò redditibus, bonisque stabilibus, sed ne admittere quidem possent, corrogatis solùm elemosynis victitarent. Datum
ini.

initium 12. Maji; primus Domui Præpositus R. P. Raphaël Cobenzel præficitur, nuper Græcii Rectoris munere defunctus; eadem adhuc die sacco is albô humeris impositô Urbem obibat ostiatim ad quinque, & quadraginta Sociorum sustentandos elemosynam emendicans; ubivis munificentiam expertus Viennensium Magistratûs cum primis civici, cujus insigni in Societatem beneficentia 600. floreni elemosynæ nomine in annos singulos sunt constituti. Tametsi sub Professorum Domûs initium provincialia agerentur comitia, nihil tamen, quod aut advenarum, aut domesticorum necessitati, commoditatique deforet, est desideratum. Ea DEI Domui huic prospicientis est benignitas, ut septem supra quadraginta incolas cum hospitibus undequaque confluentibus, piis solummodò largitionibus, alat. Primum ab August. Fundatore benefactorem sibi addictissimum Domus memorat Eminent. Cardin. Franciscum à Dietrichstein, qui sub primæ Congregationis Provincialis initium congregatis Patribus præter annonæ copiam imperiales centum submisit. Dum grates pro insigni beneficio à Domûs Præposito persolvebantur, annuam ad hæc 1200. florenorum elemosynam attribuit, curru equis quatuor juncto

juncto in quotidianos Domûs usus addito.
 Nec hîc quidem stetit piissimi Principis benevolentia; verni potissimum jejunii tempore egestati consuluit liberalissimè. Ausit annis consequentibus benefactorum numerum Serenissimus, & Reverendissimus Leopoldus Guilielmus Munificentiam in Societatem Augusti Parentis piè æmulatus, Eminent. Cardin. Kleffelius, Illustriss. D. Comes Wenceslaus à Dietrichstein. Referre esset longissimum benefactorum Catalogum, qui præter August. Austriacorum Domum nunquam non beneficam, Domus egestatem sublevârunt, atque etiamnum sublevant. Nec Patrum pii defuere conatus, quibus benefactoribus, pro instituti sui ratione, se se gratos impenderent. Desudatum cumprimis in re Christiana strenuè promovenda, hæresique profliganda. Nec minori cura peste laborantibus subvenere, qua charitate id quidem effectum, ut horrerent Socios minùs hæretici, atque etiam cum Catholicis ad præstanda suprema morientibus obsequia Patres accerferent. Suspexit & Patrum Zelum Magistratus Viennensis, ut civium periclitantium saluti perspiceret, sex Sociorum paria per totidem Urbis templa distribuit, qui convocatis opificum tribubus fidei Orthodoxæ
 in

integritatem edocerent. Tantùm hæc va-
luit industria, ut mensium aliquot spatiò
1139. unà cum octo Hebraicæ legis secta-
toribus Ecclesiæ gremio sint inserti. Ex-
turbati item Annò 1625. è vico proximo
Ernhals dicto, Ministri hæretici, quorum
in locum Cæsaris auctoritate P. Joannes L.
Abbe Societatis Sacerdos suffectus; cùm die
D. Bartholomæo sacra ad confertissimum
populum pro concione diceret, suppositi
ab hæreticis sacris ædibus ignes, DEO ta-
men favente, illico restincti; protracti pa-
riter è variis Urbis latebris Patrum preci-
bus, qui doctrinâ sinistrâ juventutem cor-
ruperant. A ceteris verò sociis inter ar-
dua ea tempora toto anni decursu excep-
ptæ peccatorum confessiones quadragies
mille, quadringentæ, sexaginta novem,
vitæ totius non paucæ. Memoria singu-
lari dignus Valentinus Pirnstill, celeberrimus
Austriæ Inferioris Prædicans, vir di-
cendi peritus, & apprimè doctus, à ple-
risque Austriæ utriusque Nobilibus in
conscientiæ arbitrum delectus; hic Annò
1626. festa D. Thomæ die Patrum operâ
in sacra hujus Domicilii æde hæresim,
quam Laureaci, Freystadii, Lincii, Hor-
næ magno suorum accursu docuerat, in
frequentissima suorum olim Auditorum

corona ejuravit, adeoque feliciter errorem dedocuit, ut viri, matronæque notabiles exemplum hoc sint secuti. Accessit præter ordinis inferioris plurimos Anno insequenti Illustriss. Joannes Ludovicus Comes Nassovius, Sigenæ Dominus; post crebriora cum Patribus habita religionis certamina victas tandem manus veritati dedit; Confirmationis Sacramentum Aulico in Sacello Eminent. Cardinalis Klefselius contulit, frontem ipse August. Imperator Patrinus obligavit; in Constantiæ tesseram DEI paræ imaginem societati reliquit. Litteras quin etiam ad suos dederat, quibus quindecim hæresis Ministri suo cum Superintendente, ut vocant, è ditione sua excedere jubebantur. Præclaris majorum vestigiis institère posteri, quæ habendis ad populum concionibus, erudienda juventute, procurando in ægrorum diu, noctuque solatium, qua reducendis ad Ovile Christi exerrantibus operam in hanc usque diem solertem, constantemque procurandæ salutis alienæ impendere. Ductæ etiam ex Academico Societatis JESU Gymnasio in Professorum Domum tum August. Imperatoris voluntate, tum Universitatis consensu coloniæ inferiorum quatuor Scholarum 1650. quem
in

in finem ad alendos nimirum earundem
Professores Excell. D. Rudolphus Comes
à Teüffenbach æs amplum obtulit. • Ec-
clesia non minus, supellectili olim sacra
omni spoliata, piorum largitionibus ad
elegantiam ornata est. Accessere pretio-
sæ cumprimis Sanctorum reliquiæ: parti-
cula S. Crucis, præsepis, mensæ Cœnæ,
ultimæ, columnæ, vestis candidæ Chri-
sti; vestis item B. V. S.S. Innocentum,
S. Mariæ Jacobi, S. Christophori, & Se-
bastiani MM. S. Stephani, S. Laurentii,
SS. Georgii, & Viti MM. S. Augustini, S.
Antonii Abbatis, S. Wolffgangi, cinguli
S. Francisci Seraph. In ara SS. Apostolo-
rum: SS. Apost. Petri, & Pauli; SS. Cos-
mæ, & Damiani; S. Reginae V.M. S. An-
dreæ, S. Mathiæ, S. Thomæ Apostolo-
rum; SS. Luciæ, & Ludmillæ VV, MM.
S. M. Quirini, S. Martini Episc. S. Nico-
lai; SS. Henrici, & Ottonis; S. Ottiliæ;
SS. Ignatii, & Xaverii. Sodalitates hic
habentur plurimæ; prima è præcipuæ no-
bilitatis sexu mulibri congregata sub ti-
tulo Crucis stellatæ, ab August. Eleonora
Ferdinandi III. Coniuge inchoata occasione
particulæ S. Crucis, quæ conflagrante au-
la vehementes inter flammæ nihilum est
violata; secunda Agoniæ Christi; tertia

sub titulo Assumptæ in Cœlos Virginis non nisi Augustos, Sereniss. Eminentiss. Reverendiss. Excellentiss. Illustriss. Sodales numerat; quarta nationis Italæ sub titulo B. V. Immaculatæ, & S. Rochi; quinta Civica B. V. Annuntiata; sexta Juventutis studiosæ B. V. Visitant. septima Cælibum B. V. Purificat. octava tironum Opific. B. V. Natæ; novissima Sodalitas 72. Christi discipulorum de perpetua adoratione Venerab. Sacrament. Singulæ privilegiis à Roman. Pontificibus donatæ.

Domus Probationis S. Annæ Annò 1628. August. Imper. Ferdinandum II. nacta Fundatorem; angustum aliquando Sacellum Annò 1320. in peregrinorum usum pia quapiam à Matriona ædificatum, Equestri dein Ordini S. Stephani cessit; demum ad probandos Societatis Novitios opportunè constructum. Haud ita pridem elegantem formam Templum induit; cui Sacellum D. Xaverii junctum magnâ piorum fiduciâ frequentatur. Reliquiæ Sanctorum habentur: ossa plura Sociarum S. Ursulæ, Sociorum S. Mauricii, S. Constantii M. SS. Liborii, & Saturnini MM. particula item S. Crucis, spina è spinea Christi Corona, S. Ignatii, S. Stanislai; è brachio S. Annæ è Clau-

è Claustro Maurbachensi Templo huic donata.

Monasterium R. R. P. P. Benedictinorum extra Urbem. Collegium R. R. P. P. Piarum Scholarum. Asce-terium Religiosarum Virginum S. Francisci Salesii.

A Nnò 1633. honoribus B. Virginis de Monte Serrato Monasterium, ac Templum August. Ferdinandus II. condiderat. Eversum id à Turcis Urbem obsidentibus; restauratum jam antea; modò à Reverendissimo, ac Peill. D. Antonio Monasterii Abbate ad omnem elegantiam ædificatur. Mariæ Cellensis imago curante August. Imperatrice Eleonora Magdalena Theresia Templo huic illata, ut vicinas haberent, quibus Cellas Marianas remotas adire non est concessum. Supplicatione solenni occupatò propugnaculò Gibraltar August. Leopoldus I. cum Archi-Ducibus sacram imaginem hoc in Templum deduxit. Inter reliqua anathemata Augustis Eleonoræ manibus aurea Sereniss. Leopoldi Archiducis, & Principis Asturiæ statua post trinam peregrinationem D. Virgini oblata.

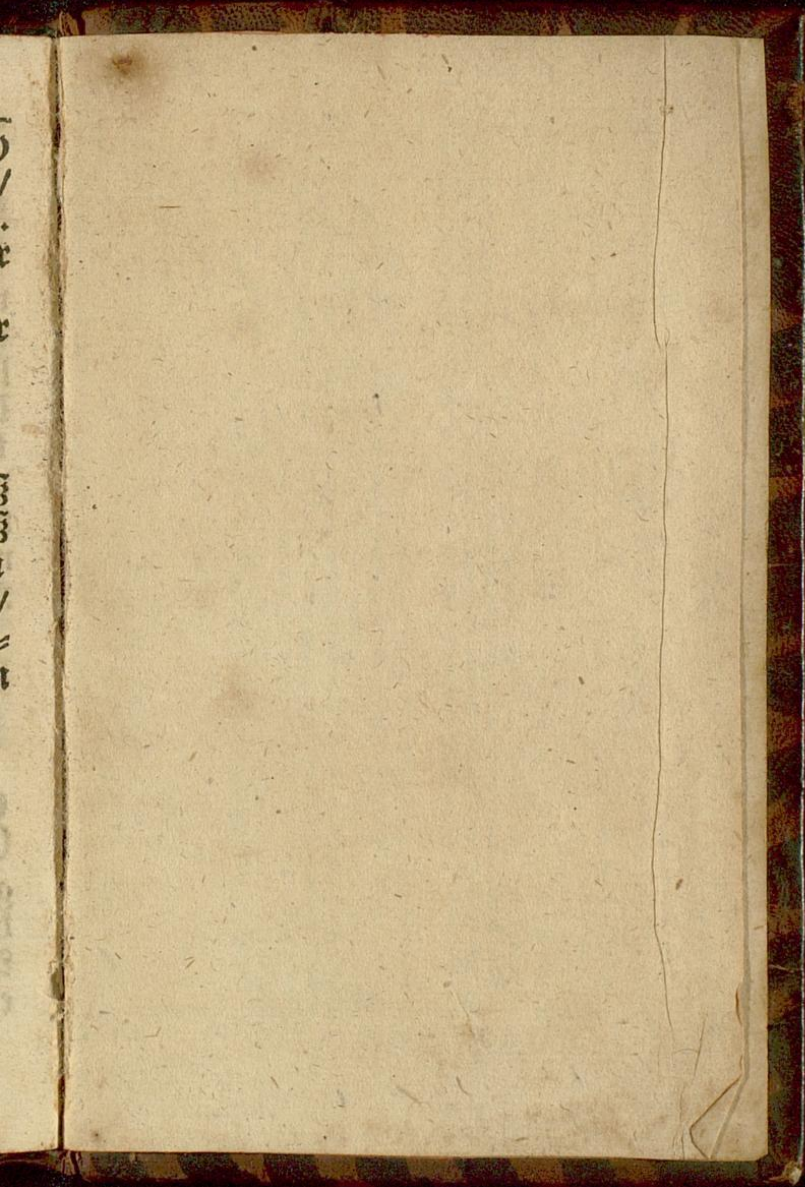
Colle-

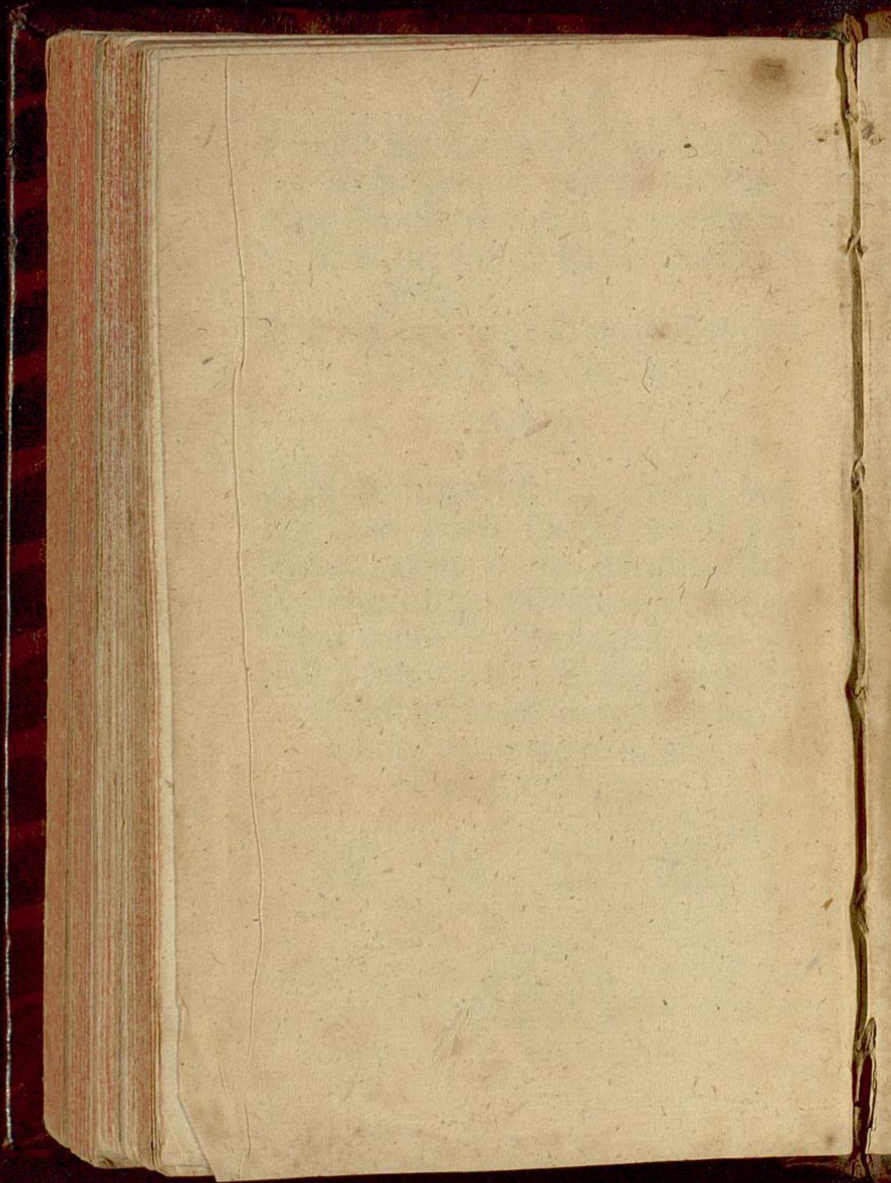
Collegium R. R. P. P. Piarum Scholarum
 August. Leopoldus I. Anno 1698. funda-
 verat, primúmque ejusdem lapidem collo-
 cavit. August. verò Imperatoris Caroli
 VI., ac Celsiss. Principis modò Archi-Epi-
 scopi Sigismundi consensu Annò 1719.
 templum Parochiale effectum. Inter pie-
 tatis Officia hìc obiri solita preces à juven-
 tute, quam R. R. P. P. in litteris, tum pie-
 tate erudiunt, pro incolumitate Augustæ
 Domus, reique Christianæ incremento
 perpetuæ persolvuntur.

Asceterium, & Templum Sanctimonia-
 lium D. Francisci Salesii Fundatricem na-
 ctum est August. Rom. Imperatricem Wil-
 helminam Amaliam, à qua primus ejusdem
 lapis positus Annò 1717. Supplicatione pu-
 blica sacras Virgines ipsa August. Impera-
 trix huc deduxit Anno 1719. De singula-
 ri hac Augustæ pietate, munificentiaque
 referri aliquando poterunt plurima, ubi
 omni ex parte perfectum erit opus in-
 tueri, in perenne certè monumen-
 tum munificentiae transi-
 turum.

F I N I S.

NO.

(-pseud.:) **Theophilus Mariophilo** (= Ulrich Megerle). Stern, So auß Jacob auffgangen Maria, Deren Heilige Lauretanische Litaney mit so viel Sinn-Bildern, als Titulen Mit so viel Lob-Sprüchen, als Buchstaben in jedem Titul seyn, Vermehret, vnd gezieret worden. Wien, Vivian für Groner, 1680. Kupferit. von J. Hoffmann nach M. Hoffmann, 4 Bl., 142 SS. mit 53 Kupfern. - Vorgebd. (Zincgreff, J. W.) Sapiencia picta. D. i. Künstliche Sinnreiche Bildnussen vnd Figuren, dar. denckwürdige Sprich vnd nützl. Lehren . . . Ffm., J. Ammon u. P. Mareschall, 1624. Kupferit., 1 w. Bl. (st. 4 Bl. Widmg.), 100 Kupfer taf. von M. Merien. - Vorgebd. als erstes: Ortus et progressus aedium religiosarum honoribus viennensium . . . Wien, Schwendimann, 1727. 2 Bl., 108 SS. - 8°. Ldr. um 1750. (8000.-)

I. In keiner uns zugänglichen Bibliographie nachweisbar, auch kein Exemplar in Jb der Bücher- und Auktionspreise seit 1906! - Erste deutsche Ausgabe des ersten Emblembuches von Abr. a S. Clara, aus dem Jahr der ersten latein. Ausgabe. Bittsprüche an Maria und kurze Verse unter ovalen Emblemkupfern, über jeder Darstellung latein. Spruch auf einem Band. - Der Kupferit. (Säulenhalle mit großem M) mit kl. Tintenfleck.

II. Goed. III, 36, 17, 2e; vF dF 192; vgl. Praz (2. Aufl.) 542; Wüthrich II, 134: „Merian radierte 1618 in Oppenheim bei Joh. Th. de Bry auf Veranlassung (von) Zincgreff 100 emblematische Bilder . . . Ungefähr die Hälfte der Darstellungen versah er mit Ortsansichten, von denen mindestens 34 das Abb. e. bestimmten Stadt oder Gegen zeigen. 18 Medaillons nehmen Bezug auf Schloß u. Stadt Heidelberg . . . Neben Freinshelm u. Basel kommt Oppenheim vor . . .“, ferner Mainz, Nancy, Neapel, Paris, Rom, Schloß Lustgarten in Stuttgart u. Zürich. - Seltener 2. Druck der Sapiencia Picta, deren Kupferfolge dieselbe wie in Z's „Emblematum Ethico-Politicorum“ ist, doch in bedeutend besseren Abdrucken. Z's Künftelverse unter jedem Kupfer entstanden noch vor dessen erstem Zusammenstreifen mit Martin Opitz. - Es fehlt die Vorrede an P. Eckhardt von J. Ammon vom 11. IX. 1623. Der Kupferit. u. d. 1. Taf. knapp beschritten.

- Siehe Abb. S. 734

